ANUL I No. 132 — 6 PAGINI 2 LEI — Duminică 14 Decembrie 1941

Basarabia

Ziarul nouei vieţi româneşti

Redacţia din Bucureşti, Bulevardul Lascăr Catargiu, 31 Tel. 2.68.43 | Abonamente: Un an 500 lei, 6 luni 250 lei, P-tru instituţii 1000 lei | Redacţia din Chişinău, Strada Mihail Eminescu, 19, Telefon 302

Numai prin jertfă şi prin muncă vom putea birui.

Vă cer tuturor grija şi fapta.

Mă îndrept spre inimile voastre şi vă cer iubirea pentru Ţară; mă adresez cugetelor voastre şi vă cer încrederea în Neam; mă adresez puterilor voastre şi vă cer să le daţi Patriei, muncii noastre comune.

MAREŞAL ION ANTONESCU

CETĂŢILE LUI ŞTEFAN CEL MARE

Doamne, Ştefan cel Sfânt, din cripta dela Putna, te-ai ridicat din nou ca un abur viu. Peste Moldova atât de încercată în vremurile hălăduirei tale, a trecut pentru puţin timp aripa trandafirie a fericirii. Puţină vreme Moldova a fost împodobită cu salba de preţ a cetăţilor tale cu faţa scăldată în oglinda Mării. Curând duhul cel rău, cu năpastă şi silă a smuls din nou din pământul ei, fâşia dela răsărit, pentru care atât amar de vreme, sabia ta nu s'a odihnit şi ochiul tău pururea deschis n'a încetat să vegheze asupra ei. S'a 'ntristat din nou Moldova, şi cu ea tot neamul românesc. Urmele pârcălabului Goian, a lui Vlaicu, Gherman şi Gangur s'au sbuciumat chinuite ca şi tine şi s'au ascuns în tainiţele cetăţilor tale de pază, până în ziua izbăvirii.

Şi ziua a venit mai repede de cum ne aşteptam. Spinul durerii ne înghimpa prea aprig inima, lacrima lăuntrului nostru închisă, nu curgea, ci săpa adânc cu sfredel înroşit, până ce a ajuns la măduva vieţii româneşti.

Atunci, Măria Ta, neamul întreg, ca un singur om a pornit în iureş de năvală răzbunătoare a dreptului pe care ni l-ai lăsat moştenire. Vadul apelor a secat de fierbinţeala din ochii vitejilor, lanţurile s'au topit de dogoare şi duşmanul şi-a răsucit în vaer fiinţa puhavă de fărădelegi, a îngenunchiat, a fugit şi şi-a frânt obraznica-i cutezare.

Soarele şi-a aprins lumina pe vârful cetăţilor basarabene, iar pârcălabii tăi au fâlfâit înfocaţi, prapurul cu bourii Moldovei.

Hotinul, pentru care atâta sânge moldovenesc ai jertfit, Cetatea Albă, Orheiul şi Soroca, cele de tine aşezate să stea de strajă spre tătărime, Tighina şi Lăpuşna, toate s'au scuturat, mărite voevod, de sgura timpului, au lăpădat ca pe o coajă netrebnică, amintirea timpului trăit sub jug, şi pe meterezele străvechi, au înflorit iarăşi chipurile flăcăilor români, ca nişte flori de munte cu mireasmă aspră şi pătrunzătoare.

In drumul ce ducea pe urmele paşilor tăi de viteaz, armia română a întâlnit, Doamne, pe toţi **voinicii şi vitejii** aşezaţi de tine pe plaiurile basarabene, scut de apărare şi purtători de mândrie moldovenească.

Codrii Tigheciului s'au înfiorat ca în yremea în care pâlcurile „Codrenilor" îţi ieşeau în întâmpinare. Răzeşii din Lăpuşna, Sorocenii şi Hotinenii şi-au amestecat uralele, în graiu bătrân ca cripta ta dela Putna, cu ale voinicilor proaspeţi cari veneau în zilele noastre, să scuture de veci, jugul necredincioşilor.

Doamne, acum Moldova nu mai plânge. Impăcat cu nepoţii, tu, voevodul luminos al românimii peste veacuri, poţi aţipi somn cu visuri de glorie, în cripta sfântă dela Putna.

Neamul pe care l-ai slujit şi l-ai înălţat, deschide ochii spre largul lumii, prin porţile aşezate de tine la mare. Chei spre viitorul unei lumi mai bune, cetăţile tale, lăsate dar de preţ şi poruncă de urmat în veac, cântă gloria reînviată, bucuria neamului trezit din somn şi numele său străjuitor, îndemn pentru viaţa neamului românesc.

Emilia Şt. Milicescu

D. MAREŞAL ANTONESCU,

CONDUCĂTORUL STATULUI, DĂ NOUI DIRECTIVE INDUSTRIEI ŞI COMERŢULUI ROMÂNESC

Importantă conferinţă cu reprezentanţii acestor ramuri de viaţă naţională

Marţi 9 Decembrie crt., s'a ţinut o conferinţă cu reprezentanţii industriei, comerţului şi creditului, sub presedinţia donmului Mareşal Ion Antonescu, Conducătorul Statului, la care au participat domnii: profesor Mihai Antonescu, vicepreşedintele Consiliului de Miniştri; general N. Stoenescu, ministrul finanţelor; I. Marinescu, ministrul economiei naţionale; general Gh. Dobre, subsecretar de stat al înzestrării armatei; general C. Constantin, subsecretar de stat al aprovizionării armatei şi populaţiei civile; Mihail Romniceanu, administrator delegat la Banca Naţională a României; ing. inspector general Mihail Vasiliu din Ministerul Economiei Naţionale; prof. I. N. Finţescu, preşedintele consiliului de administraţie al Creditului Industrial; ing. Cristian Pennescu-Kertsch, preşedintele U.G.I.R.-ului; Al. Grigoriu, director general al U.G.I.R.; ing. I. Bujoiu, administrator delegat la Soc. „Petroşani"; N. N. Murgăşanu, director general la „Mica"; Teodor Ficşinescu, director general la Columbia; Corneliu Cazanovici, proprietarul Filaturii de bumbac „Ing. Casasovici"; N. Rizescu-Brăneşti, administrator delegat la „Ţesătoria Stan Rizescu"; D. Iordan, director general la Oficiul Uleiurilor Vegetale; Dan Costinescu, director general la Creditul Industrial; Al. Buzescu, director la Fabrica de hârtie „Letea"; C. Orghidan, preşedintele Uniunii generale a Metalurgiştilor; Ernest Ene, administrator delegat la „Gralex"; Aurel Grigoriu, director general la „Dâmboviţa"; fabrica de ciment Fieni; inginer Cezar Popescu, director general la „Distribuţia"; ing. C. Motaş, director general la Societatea de Gaz Metan; ing. C. Miclescu, director general la „Nitrogen"; Bucur Bunescu, vice-preşedintele Camerei de Comerţ din Bucureşti; Fundănescu Gh., N. Dinischiotu şi Voicu Jalea, comercianţi.

1. Domnul Mareşal Antonescu a arătat rostul acestor consfătuiri, care este acela de a realiza o cât mai strânsă colaborare între organele conducătoare ale Statului şi reprezentanţii factorilor de producţie.

2. — *Domnul ing. Cristian Penescu-Kertsch a prezentat un memoriu al U.G.I.R.-ului, cuprinzând doleanţele industriei naţionale.*

3. Domnul Mareşal Antonescu a examinat în amănunt toate cererile industriaşilor şi a dat instrucţiuni membrilor guvernului să studieze la departamentul respectiv, toate punctele memoriului, de acord cu organele U. G. I. R.-ului.

4. Domnul Mareşal a insistat în deosebi asupra sacrificiilor pe care trebe să le facă toate clasele sociale, în vederea războiului. Industria şi comerţul vor trebui să participe cât mai larg la sar-

(Continuare în pag. 4-a)

Cu mare nerăbdare se aşteaptă distribuirea darurilor aduse de „Moş Crăciun" in Ucraina

INVĂŢĂTORUL

Am auzit adeseori cuvinte nu tocmai măgulitoare la adresa învăţătorului. Munca grea, în condiţiuni cu totul speciale, diferitele însărcinări la care e îndreptat, fapt ce a determinat acea denumire jumătate serioasă, jumătate ironică, de „apostol", toate acestea nu sunt luate în consideraţie de către cei în drept a-l aprecia. Unul dintre domnii puşi a cerceta activitatea unui dascăl, se exprima furios acum câteva zile: „Când am ajuns în sat, învăţătorul tocmai transporta nişte porumb. Norocul lui că era noaptea, altfel i-aş fi aflat numele şi l-aş fi pedepsit".

Aşa se cercetează munca acestui slujbaş bun de toate; pe înunericul necunoaşterii, prin bezna neinţelegerii, ca totdeauna. Aşa este legea decăderii morale: cea mai desăvârşită ingratitudine se arată părinţilor.

Ca unul ce am răscolit satele spre a descoperi adevărul asupra înclestării acelei vieţi de ţară a învăţătorului şi a altor slujbaşi mai mari ori mai mărunţi, mă voiu opri asupra unui caz, ca multe altele.

Intr'un sat, undeva departe de târguri, un dascăl a ridicat o minunată şcoală, în care odată cu clădirea pereţilor, şi-a zidit şi sufletul. A fost acum câţiva ani. In timpul refugiului de anul trecut, se afla tocmai la hotarul dinspre Ungaria. Soţia şi cei doi copii abia s'au salvat cu puţinele lucruri ce au putut duce în mână. De sub ochii lor, bortasii satului le-au furat hainele, plapomele şi aproape toate lucruşoarele strânse an cu an. Au plecat cu inimile sfâşiate de neomenescul spectacolului...

...Şi totuşi anul acesta s'au reîntors în cuibul cu geamuri sparte, cu uşi fără mânere, cu dărâmături în loc de înflorire cum au lăsat. Câtă viaţă nu am găsit totuşi între zidurile proaspăt văruite! Câte năzuinţi creatoare nu am întâlnit în ochii învăţătorului abia demobilizat! M'a purtat prin toate colţurile arătându-mi tot ce a fost. Erau numai umbrele muncii sale de altădată, dar pentru el fiecare obiect exista aevea parcă.

— „Le voiu face pe toate la loc. Mai mult încă. Aici vreau să ridic un cămin cultural, dincoace voiu organiza un atelier în această magazie, iar deasupra beciului, o sală pentru cantina şcolară. Nu se poate să plecăm din Basarabia până nu vom impune o nouă viaţă acestei provincii!"

Din toate se desprindea profunda legătură cu pământul desrobit şi dorinţa de a munci cât mai mult pentru alţii.

Rămânând o clipă numai cu copiii de vreo 9 ani a acestui dascăl, am întrebat-o dacă li pare rău după Oltenia unde au trăit în refugiu.

— „Tata a muncit aici, ridicând această şcoală. Locul nostru este lângă dânsul. Pentru tata nu este niciun loc mai scump decât acesta".

Pentru necunoscătorii adevăratelor legi ale progresului, ataşamentul acesta de colţul unui păcătos de sat, unde în afară de frumuseţea muncii, alta nu mai există, poate să pară o stare de inferioritate. Dar trebuie să se ştie că civilizaţia apuseană s'a făcut tocmai prin suprapunerile generaţiilor din ce în ce

(Continuare în pag. 4-a)

REALITĂŢI BASARABENE

PROTESTUL UNUI ACADEMICIAN

Felul cum a reacţionat academicianul Basarabiei, d. prof. univ. Ştefan Ciobanu, la sfâşietorul eveniment al cedării provinciei natale, se cere a fi astăzi mărturisit.

Protestul în şedinţa Consiliului de Coroană din 27 Iunie 1940 apare profund ca o durere totală, fermă ca o anatematizare şi greu ca o lespede istorică.

Omul acesta, a rostit în trista zi a desrădăcinării noastre cel mai vehement protest, pe care ar fi fost în stare să-l facă Basarabia.

Cuvântul domniei sale tăios ca o sabie, cu răsfrângeri de tumultoasă tragedie, logic ca o axiomă şi drept ca o sentinţă seculară, care a răsunat în sala Tronului în ajunul prăbuşirii, rămâne un document de reală valoare al istoriei Basarabiei schingiuite.

„Dorinţa de a se realiza unirea a fost atât de mare în Basarabia — a strigat atunci d. prof. univ. Ştefan Ciobanu, — încât populaţia n'a ţinut seama că Vechiul Regat, în parte sub ocupaţie, se găsea într'o situaţie critică.

„Şi atunci cum s'ar putea abandona o populaţie românească, care cu atâta încredere s'a aruncat în braţele statului român?

„Cum s'ar putea ceda Basarabia care şi-a arătat lealitatea şi ataşamentul necondiţionat faţă de neamul şi ţara românească şi faţă de Tron?

„Cum s'ar putea călca în picioare o poruncă a trecutului nostru istoric, cum s'ar putea trece peste suferinţele, lacrimile şi sângele acelora care s'au jertfit pentru realizarea idealului neamului nostru?

„Sire, părăsirea Basarabiei de armatele române ar fi cea mai mare crimă naţională, căci ea ar însemna să aruncăm populaţia din Basarabia în braţele unui neam străin şi ale unui regim pe care n'meni în Basarabia nu-l doreşte.

„Răspunsul ce trebue dat Sovietelor e: rezistenţă până la sfârşit. Şi'n lupta ce se va da în contra cutropitorilor, populaţia din Basarabia va fi alături de armata română".

Ce influenţă destănuitoare de avânturi, de obsesii care au permanentizat fiinţa Basarabiei robite, au avut aceste răspunsuri asupra sufletelor tuturor refugiaţilor şi asupra întregei ţări, s'a putut vedea când ne-am încordat t'nerefea cu întâlnirile cu moartea şi când ne-am purificat în sângele vărsat pe câmpurile de bătaie. Protestul academicianului Basarabiei cerea satisfacţia sângelui, fiind înarmat cu spada durerii, a pregătit vijelia ce a măcinat hotarele răsăritene.

N'meni nu a protestat atât de puternic ca el şi'n lacrimile ascunse ale vocii răbufneau strigătele de disperare de dincolo de Prut, iar prestanţa atitudinei ne-a făcut pe noi — ostaşii d'n linia 1-a — să'mbrăţişem pământul în care se chinuia sufletul românesc.

Acest protest, prin care au pornit toate speranţele, a pregătit sufletul războiului în contra miilor de tancuri sovietice şi a tălmăcit izvoarele de forţă spirituală ale poporului basarabean.

C. Calomfir

(Continuare în pag. 4-a)

Trupele române înaintând spre Sevastopol

OFENSIVA JAPONEZĂ CONTINUĂ

In Anglia şi Statele Unite îşi face loc deprimarea

Cablul dintre Statele Unite şi Hongkong a fost tăiat de japonezi

Ofensiva fulgerătoare desfăşurată de japonezi în apele Pacificului şi în toate punctele unde au debarcat se pare a fi într'o continuă creştere. Pierderile engleze sunt, deasemenea, din ce în ce mai grele. In Anglia, ştirile asupra scufundării celor mai mari vase de război din flota Pacificului au produs o adâncă impresie în opinia publică d'n Londra şi din întreg imperiul. Aceiaş impresie apasă şi oficialitatea engleză care este nevoită să informeze, fără să poată ascunde adevărul, despre aceste pierderi. De exemplu, ieri, unul dintre oamenii politici d'n capitala Angliei a declarat la postul de radio că efectul ştirilor defavorabile se poate vedea în ceeace se petrece în metro-uri şi în alte părţi. Evenimentele, a continuat vorbitorul, s'au întors împotriva noastră. Ar fi riscant să nu se acorde toată importanţa acestor lovituri. Mai mult decât atât O telegramă recentă care vorbea despre atmosfera deprimantă d'n Anglia, relata că titlurile ziarelor din Londra au fost caracteristice acestei atmosfere în ultimele zile. Unul din aceste titluri suna astfel: „Londra este îngrozită". Alt titlu era în tn regime demoralizant: „In Pacific s'a p'erdut orice speranţă".

Nu numai în Anglia se înregistrează o demoralizare vecină cu panica ci şi în Statele Unite. La New-York d. Laguardia, primarul oraşului, a luat măsuri cari arată acest lucru. Pe străzi şi la periferie au fost ridicate baricade. Din sursă britanică se află că apele portului New-York au fost complet minate şi că intrarea şi eşirea vaselor de comerţ se face numai în timpul zilei şi cu însoţitori militari.

Faptul că deprimarea englezilor şi nord-americanilor este tot mai acută, poate fi explicat prin hotărîrea forţelor japoneze de a sdrobi cu orice preţ orice rezistenţă. Ultimele emisiuni de radio ca şi întreaga presă mondială, sunt unanime în a crede că marile succese japoneze de până acum, au schimbat raportul de forţe în Pacific în favoarea Japoniei. Şi presa japoneză comentează la fel această schimbare. „Hochi Shimbun" scrie că dominaţia navală a japonezilor în Pacific este categorică şi că a sosit ceasul Angliei în această parte a globului. Pe de altă parte „Miyako Shimbun" arată că războiul deşi abia a început, Anglia a şi intrat în catastrofă.

Intr'adevăr, din telegramele sosite azi noapte se constată că englezii şi nord-americanii pierd mereu poziţiile lor strategice. Marele cartier imperial anunţă că unităţi navale japoneze au susţinut cu tunurile înaintarea forţelor de uscat japoneze cari au cucerit portul Apra, capitala insulei Guam. Aceste forţe sunt pe cale de a fi stăpâne pe insulă. Cu acest prilej, un vas petrolier a fost capturat, iar echipajul de 39 de oameni luaţi prizonieri. Pe insulă, forţele japoneze au luat prizonieri peste 350 soldaţi nord-americani, între cari şi comandantul militar George J. Mc. Millin. Actualele operaţiuni de pe insula Guam sunt impuse numai de curăţirea terenului.

Postul de radio din Singapur face cunoscut că trupele engleze din nordul Malaeziei au trebuit să se retragă, deoarece se simţea nevoia reorganizării lor. Forţele japoneze, informează acelaş post, au reuşit să debarce în centrul Malaeziei cu mijloace rapide de transport şi cu numeroase tancuri. Pentru a da ajutor trupelor engleze, la Singapur au şi început să debarce trupe din coloniile Olandei. Acolo, au mai sosit şi formaţiuni de-ale aviaţiei olandeze pentru a umple golurile făcute aviaţiei engleze prin bombardamentele executate de japonezi asupra Singapurului.

Se află din Manilla că trupele japoneze debarcate în insula Luzon au fost puternic întărite, ceiace a atras aruncarea nord-americanilor spre Manilla.

Printre evenimentele cari accentuiază succesele japonezilor este enumerat şi acela că linia telegrafică şi telefonică dintre Statele Unite şi Hongkong a fost tăiată de japonezi şi că a fost ucis contra-amiralul Isaac Campbell Kidd, membru marcant în statul major nord-american al flotei din Pacific.

DUHURI SLOVA

«RAMPA» DOMNULUI GEORGE GREGORIAN

O revistă de teatru, scrisă de specialiști, cu devotament profesional, lipsea. Dela acest considerent cred c'e pornit hotărîrea d.lui George Gregorian, care dirijează noul săptămânal de adevărată reabilitare a genului. Revista intră direct în materie, fără un „cuvânt înainte", aștepând cuvântul din urmă al cetitorilor. În primul său articol, directorul „Rampei" pune bisturiul pe acest gros subiect: „Teatrele de revistă". Problema desbătută aci e, într'adevăr de mare actualitate, pentrucă numeroasele formațiuni revuistice debitează un text anost „clopeli de pe sub decolteurile revistelor străine, compilări din revistele de succes ale încântăților autohtoni și încolo o gâlceavă de vorbe, fie în proză, fie în cuplete, care îți lasă un gust sălciu în aur", — remarcă just d. Gregorian. — „Rampa" e girată numai de nume cunoscute. Fostul director al Naționalului, maestrul Cornelia Moldovana, referindu-se la tradiție, care-i temelia primei noastre scene, constată că vânturile modernismului exagerat, futurismului, superrealismului, americanismului, au fost mode efemere, toi tradiția rămânând aceea care va consolida prestigiul și a-

portul educativ al teatrului. Talentul d.lui I. Valian pledează pentru o integrală românizare a teatrului, în sensul produrilor care se reprezintă. Argumentarea se încadrează perfect în cerințele vremii, pentrucă nu-i logic să se joace piesele aceste ale străinilor numai fiindcă vin cu mască exotismului, în timp ce lucrări indigene meritoase dorm în colbul depozitat pe mapele comitetului de lectură. Dau un singur și incontestabil exemplu: Scriitorul N. Crevedia i s'a primit cu entuziasm o mare comedie „Bacalaureatul" și după câțiva ani omul a fost nevoit să-și retragă manuscrisul, pentrucă onoratul comitet — ocupat cu importațiuni — a uitat să impună lucrarea pe afiș, căci în constiința și sufletul spectatorilor, se impunea prin valoarea ei. — Așa dar, „Rampa" vine dela primul număr cu probleme care constitue însuși sensul apariției și luptei ei. Inconjurat de oameni familiarizați cu viața teatrală, dintre cei mai perseverenți citând pe d. N. Carandino, — ce inovațiile pe care le ridică actualitatea acestei laturi publice,— poetul George Gregorian apare la timp cu vigurosul organ de teatru.

Improvizațiile similare vor trece în umbră pentrucă nu sunt prezente în câmpul unde încearcă să militeze inutil, decât din considerente mercantile. Intrată în arena seriozității, „Rampa" — scuturată de perciunii lui Scarlat Froda — creiază un sector care-și leagă prodigiozitatea de imperativele teatrului actual.

Din paginile noului hebdomadar se degajă un suflu înviorător, problemele și actualitățile teatrale, cointeresând nu numai pe specialiști ci și lumea cealaltă, care găsește în această mereu atractivă „Rampa" teatrală și cinematografică un prețios auxiliar al preferințelor ei, o nouă mentalitate despre instituțiile Thaliei și valorile care o reprezintă.

Octav Sargeției

NOTE

DACĂ...

...A. Thibaudet *susținea că adolescența nu cuprinde nimic interesant pentru un scriitor, pentru un romancier obișnuit să scormonească viața și cruzile ei realități, greșala este limpede ca lumina zilei. Să luăm, de exemplu, cazul lui Ionel Teodoreanu.* Medelenii *trăiesc numai prin acel farmec inepuizabil al anilor primăvăratici care înmiresmează romanul, nu-*

mai prin acea analiză profundă și meșteșugită, prin acele sondări în substraturile revelatoare ale psihicului adolescent, care au fost în stare să creeze pe: Dănuț, Olguța, Monica, Puiu, Tonel, Mircea Balmuș....

Oscilând între spaimă și voluptate, plin de contraste, de umbre și lumini, dornic de a se debarasa de fantomele copilăriei și de a păși pragul unor lumi noui, sufletul tânăr, așa cum este, mereu altul, mereu în dezechilibru, cu întregul complex de neajunsuri și comori, totodată, — oferă autenticului scriitor un vast material, de mare temei și deosebit de interesant, în ce privește valoarea-i literară propriu zisă.

G. IBRĂILEANU...

...vorbind, în volumul său de „Note și impresii", despre *poezia populară* care a avut o înrâu-

rire hotărîtoare asupra celei culte și dela care va trebui să pornească adevărata primenire a literaturii noastre naționale, — dă la iveală următoarele rânduri: „Disproporția dintre literatura noastră cultă și cea populară, în favoarea cele din urmă, se explică nu numai prin sărăcia literaturii culte ci și prin *bogăția și frumusețea excepțională a celei populare.* Noi avem una din cele mai bogate și mai frumoase poezii populare din Europa". Această întâietate a creațiilor pornite dela brazdă și plug, se explică prin faptul că „o poezie cultă e rezultatul autocriticii vremelnice a unui singur om", pe când „o poezie populară e rezultatul autocriticii seculare a sute și mii de oameni. E rezultatul autocriticii unui întreg popor".

Cât adevăr !...

SOVIETICII...

...n'au încurajat niciun poet transnistrian, în decursul celor 23 ani de subjugare nefastă, — intenția lor fiind de a-i ține într'o stare de primitivism și besnă lăuntrică. Putea să răsară, atunci, vreo operă de valoare, în Rusia? Putea cineva să cucerească, prin talent, culmile gloriei? De unde!...

I. Dolbani, în „Scânteia leninistă" (Nr. 1 din 1936) care se tipărea la Tiraspol, pentru „pionieri și elevi",

odată în lună, publică, alături de alte nume șmandicoase, o poezie intitulată „Zgreabățul fulger", din care citez:

Cerul-i turbat. În omăt i-astupată
Via'ngropată 'nainte de ploi.
Ghiața pe Nistru ca stecla-i turnată,
Ghiața îmbracă copacii cei goi.

Zgreabățul fulgeră. Arde-o ninsoare,
Satul și'neacă în suluri-troian,
Nu mai cunoști unde-i drum sau cărare,
Viscolul face a lui lucru ca'n an.

Vântul s'anină de streșinele casei,
Bate în ușă ca'n tobă la joc,
Oamenii umblă'n cojoace pufoase,
'N pârle'ncălțați și cu mănil'e foc.

Vă place? Parc'ar fi scrisă acum 100 de ani în urmă. Parcă civilizația și l'teratura n'ar mai fi făcut niciun progres. Nimic. Așa se făcea artă „paradisul roșu!..."

SE TRADUCE...

...la noi, în țară, — slavă Domnului!— destul. Dar ce? Mai putem aștepta lucruri bune, când editorii urmăresc câștigurile materiale și nu o renaștere spirituală, nu un pas mai sus? Mai putem pretinde un loc în Pantheonul culturii universale ?

„Vai de biet Român, săracu!" — vorba lui Eminescu. Vorba care ar trebui să ne doară...

S. Gr.

Un al doilea teatru de marionete în Germania

Organizația național - socialistă „Kraft durch Freude" a amenajat în Muenchen un teatru stabil de marionete. Teatrul este al doilea în acest gen în Germania, primul fiind înființat cu câțiva ani în urmă, de aceiași organizație la Berlin. Noul teatru, ca și cel din capitala Reichului, va avea drept scop prezentarea basmelor și legendelor germane în tot timpul anului, nu numai în preajma sărbătorilor de Crăciun, cum a fost până acuma. În programul teatrului sunt prevăzute și turnee în provincie.

CREȘTĂTURI

● D. Octavian Sargețiu, poetul de subtilă dulcețe și muzicalitate, autorul acelor „Cântece târgii", care în curând vor vedea lumina tiparului, la una din edițiile bucureștene, publică în săptămânalul „Transnistria" (An. I, Nr. 20), Cântecul moldovenesc de mai jos:

De-am trecut prin munți ori m'am oprit la hanuri
Nu mă 'nfricoșează nici priviri brutale.
Nici ciudate visuri sau nebune planuri
Că, stăpân pe țintă, mi-am văzut de cale.

Am sorbit și vinuri și ozon din cetini
Coborând prăpăstii, pătrunzând în hău.
Pe bușteni pluteț — singurii-mi prieteni —
În amurg doinit-am vârfului Ceahlău.

Drumuri drepte'n șesuri, drumuri în piroală,
Drumuri lungi la schituri cu tăcuți monahi.
Drumuri pe-unde vara turme dau năvală.
M'au condus prin țara mândrilor Valahi.

Port în mine datini cu vechimi de veac,
Rătăciri prin codrii plini de sihăstrie,
Sunt războiul vieții ultimului Dac
Și mă simt prin vremuri dură temelie...

● În colecția „Societății Scriitorilor din Basarabia", d-na Elena Dobrogineschi-Maiaț și-a tipărit în Martie 1940, culegerea de poezii „Murmur de izvoare", care pe lângă 2-3 versuri bune, conține multe, prea multe, versuri nelsbutite și de o fortată intelectualizare. Spre exemplu „Izvorul gândirii":

În liniștea cald'a grădinilor mele,
Cu visul mulțimilor și-a nimănui
Își numără undele fără odihnă
Izvorul gândirii din lumile lui.

Aceiași poveste de mură, iubire.
Cădere, 'nălțare și-avânt,
O trece gândirea pe sfere streine.
Așa, cum o trece la noi pe pământ.

Din epoci în epoci o varsă izvorul
Prin vraja uitării înnoită mereu
În freamătul vremii, făcând cu putință
Fiecare atom să se creadă un „eu".

Etc., etc...

● A apărut „Gazeta Cărților" pe Noemvrie a. c. (a. XI — Nr. 1—4), cu colaborarea D lor I. A. Bassarabescu (Scrisori dela E. Gârleanu), Al. Lascarov-Moldovanu (Un institut N. Iorga), † Mihail Demetrescu („Armidava" dramă în 4 acte), D. Munteanu Râmnic (Cea dintâi tipografie de peste Nistru — V. Alexandri și focul — Bucovinenii le Vâleni), Prof. Arhitect T. T. Socolescu („Testament" de A. Rodin), Paul I. Papadopol (O istorie literară și „Preocupări Literare" — Cărți rare), Aurel G. Stino (Sufletul național în artă), Prof dr. N. Dimancea (recenzii: romanul D-lui N. Otescu, lit. pop. vechi de Prof. N. Cartojan și versurile D-lui St. Cucu, Sergiu Grosu (recenzii: versuri de N. Coban, ing. Cezar Cristea (Cartea Științifică), George Dumitrescu — Pimen Constantinescu, Horia Petra-Petrescu și V. Popa Măcești (versuri), Gh. D. Nedelcu, consilier (Cărți vechi), sculptor I. Pantazi (Muzeul Militar), — precum și carnet bibliografic, ortografie și gramatică, biblioteci, vitrina noastră, scriitori vechi și noi (D-ra El. Văcărescu și M. Bréal), recenzii, antologie la zi, (Visul lui I. Creangă de Em. Bucuță și versuri de G. Vâslan, I. Pillat, Volbură Poiană, G. Tutoveanu, I. Buzdugan și G. Breazu Ilimu), presa din provincie, pagini și îndemnuri alese. Liga Culturală, Cărți primite, note și înștiințări, etc.

APOCALIPS

S'a ridicat în țar' un zvon de arme...
Oare se mișcă în mormânt bătrânii?
Sau sus în munți și-ascut în taină co.
Oștenii țării cei de mult, țăranii?...

Spre Basarabia, Moldovă sfântă,
Ne cheamă ca 'n legendă cronicarul
Și un baltag și-o flintă ruginită
Iar s'au desprins din cui, că'n țară iar Tătar.

A 'nsângerat ca 'n vremuri dușman glia
Și-un bucium sună iară prin văi
Și iar s'adun' cu arcuri lungi și ghioage
Din codri toți arcașii din Orhei.

Pe zări un zvon, un cânt ca o chemare,
Vin cei de azi pe-aripile maestre
Și toți zmeește se adun' să lupte
Noi cei de azi și cei de eri, ca în poveste

Și cei bătrâni ascultă par'c'a teamă,
Apocaliptic, au'nțeleg semnul minunii
Și depe-aripi de fier și din morminte
S'adună toți să lupte, tineri și străbunii.

Traian Cazimir

NOUL REGIM AL PÂINII IN TOATĂ TARA

Subsecretariatul de Stat al Aprovizionării Armatei și Populației Civile face cunoscut următoarele:

1. Cu începere dela 10 Decembrie 1941, nu se mai macină decât făină integrală în proporție de 90%, restul de 10% fiind tărâțe. Toate morile comerciale sau țărănești sunt obligate să respecte acest regim.

Din extracția de făină, cel mult 1% va putea fi grîș.

Prețul de vânzare al derivatelor rezultând din măcinișul grâului se fixează pentru Municipiul București astfel:

Făină integrală și grișul, 21.60 lei kgr., loco moară și 24 lei preț cu amănuntul; tărâțele cu prețul de 7 lei kgr. loco moară. În aceste prețuri se cuprind toate taxele și impozitele.

Pentru alte localități decât Municipiul București, aceste prețuri se vor fixa de primării prin ordonanțe, cu avizul prealabil al prefecturilor de județ, și pe bază de calcule de revenire reale, ținând seamă de prețurile și condițiile locale, în conformitate cu baremul indicator al Oficiului Central pentru valorificarea grâului. Aceste prețuri nu vor putea depăși însă pe cele fixate pentru Municipiul București.

In localitățile unde grâul se colectează chiar din județul respectiv sau din județele vecine, prețul făinei integrale și al grișului va fi stabilit sub 21 lei kgr.

2. Cu începere dela 11 Decembrie 1941, pe tot cuprinsul țării, nu se va fabrica decât pâine din făină integrală de grâu în care se va putea amesteca făină de secară sau cartofi. Proporția de cartofi va fi de 10—20%. Introducerea obligatorie a cartofilor în pâine va fi stabilită prin ordine date de Subsecretariatul de Stat al Aprovizionării, prefecturilor sau primăriilor.

Greutatea pâinei va fi de 600 gr., cu o toleranță de 20 gr.; pâinea va fi bine fabricată și bine coaptă.

Prețul pâinei integrale va fi de 13 lei bucata, acest preț fiind fix pentru Municipiul București și maximal pentru întreaga țară. Se poate cere un spor de 0,50 lei la bucată pentru pâinea adusă la domiciliu sau vândută în băcănii sau alte întreprinderi similare.

Pâinea se va pune în vânzare numai în stare rece, adică a doua zi dela scoaterea ei din cuptor.

Chiflele și covrigii se pot fabrica numai din făină integrală.

Chiflele se fabrică numai în cantitatea corespunzătoare proporției de 10% din cantitățile de făină distribuite pentru fabricarea pâinei, în greutate de cel puțin 50 gr. și cu prețul de 2 lei bucata.

Covrigii se fabrică în greutate de minimum 25 gr. și se vând cu cel mult 1 leu bucata.

Aceste prețuri sunt fixate pentru București și maximale pentru întreaga țară.

3) Făina de patiserie aflată în cofetării, patiserii, brutării, covrigării, etc., va putea fi utilizată ca și până acum, până la 20 Decembrie 1941, inclusiv, fără să se amestece cu alte făinuri.

Făina de patiserie aflată la întreprinderile industriale care prelucrează acest fel de făină, se va utiliza în scopul pentru care a fost cumpărată, până la epuizare, fără să se amestece cu alte făinuri.

Făina populară aflată în mori, brutării, depozite, etc., în dimineața zilei de 10 Decembrie a. c., va fi întrebuințată pentru fabricarea pâinei, chiflelor și covrigilor, putându-se amesteca cu făină integrală.

Cei care dețin în ziua de 10 Decembrie 1941, mai mult de 100 kgr. făină populară în scop de comercializare sau prelucrare, sunt obligați ca până la 15 Decembrie să declare stocurile deținute în dimineața zilei de 10 Decembrie. Această declarare se face în București, la Oficiul Central pentru valorificarea grâului, iar în celelalte localități la percepția fiscală respectivă.

Deținătorii sunt obligați să depună la percepția fiscală respectivă, cel mai târziu până la 20 Decembrie 1941, o diferență de 5 lei pentru fiecare kgr. de făină populară ce dețin.

Făina integrală se va distribui numai cu autorizația Oficiului județean al cerealelor, cu excepția cotelor destinate consumului Municipiului București, care se vor stabili de către Oficiul Central pentru valorificarea grâului.

Făina integrală și grișul nu pot fi scoase din morile comerciale decât pe baza unei autorizații eliberate de către autoritățile arătate mai sus și cu respectarea tuturor prevederilor legilor în vigoare. Autorizația este necesară și în cazul când făina este scoasă din moară pentru a fi întrebuințată în industrii care funcționează ca anexă a morii.

Făina integrală scoasă din morile comerciale nu poate fi utilizată decât în scopul prevăzut în autorizație de eliberare.

Infracțiunile la aceste dispoziții se pedepsesc în conformitate cu decretul lege pentru activarea producției, regimul prețurilor, reprimarea speculei ilicite și sabotajului economic.

Apelul soc. «Crucea Roșie» pentru ajutorarea ostașilor de pe front

Societatea Națională de Cruce Roșie a României, roagă pe Doamnele membre și cunoscuții D-lor, să aducă la sediul Crucii Roșii str. Biserica Amzei No. 29 - București, diferite ofrande ca alimente și lucruri de lână pentru bazarul „Coletul Soldatului".

Obiectele vor fi depuse până Duminică 14 Decembrie 1941.

Bazarul va fi deschis în localul „Leonida" din B-dul Tache Ionescu No. 30, din ziua de Miercuri 17 Decembrie până Duminică 21 Decembrie a. c., urmând ca după aceea, coletele să fie expediate soldaților de pe front.

Inaugurarea Cantinei școalei primare de băieți nr. 42 „Principele Carol"

La solemnitate a asistat și d-na Maria Mareșal Antonescu

In cadrul înfăptuirilor realizate cu Concursul Consiliului de Patronaj, d-na Maria Mareșal Antonescu a inaugurat eri dimineață o nouă cantină, de data aceasta, la școala primară de băeți nr. 42 „Principele Carol".

Doamna Maria Mareșal Antonescu, însoțită de d-na Paulina Tătărăscu, a fost primită de d-na și d-l Bogdan Munteanu, nașa școalei, d. Hagi Moscu, dl. Lt. col. Zotta, primarul comunei Popești Leordeni, dl. Antonescu, primarul suburbanei Dudești-Cioplea, d na și d-l Ionescu I., Directorul Școalei, d-l Ing. Munteanu Cârnu, d-l Ion Rovența, d-l M. Albu, d-na Lucia Leonida, d-na ministru Jienescu, d-na Iordan, d-na Dumitriu, d-na Ecaterina Davidescu, d-ra Aurica Voinescu, d-ra Eugenia Paraschivescu, d-ra Ileana Cerăceanu, d-l Arh. Talgo, d-l N. Dumitrescu și Alex. Mărgărit.

S'a oficiat o slujbă religioasă de către preotul N. Angelescu, asistat de studentul în teologie Lungu Florea înălțându-se rugăciuni pentru Majestatea Sa Regele Mihai I, Majestatea Sa Regina Mamă Elena și d na și d-l Mareșal Antonescu.

Sfinția Sa preotul N. Angelescu, a arătat semnificația gestului d-nei și d-lui Bogdan Munteanu și d-lui Primar Emanoil Hagi Moscu, inzestratorii acestei cantine, gest făcut din dragoste pentru binele aproapelui, pentru ajutorarea copiilor nevoiași.

A vorbit apoi d-na Bogdan Munteanu, nașa școalei, mulțumind d-nei Maria Mareșal Antonescu pentru participarea la inaugurarea acestei noui opere sociale, precum și donatorilor.

După câteva cuvinte bine simțite ale d-lui I. Ionescu directorul școalei, s'a vizitat pe rând bucătăria, sala de mâncare și cămara, după care sa împărțit mâncare celor 300 de copii.

Actul d-nei și d lui Bogdan Munteanu, este un exemplu viu pentru toți acei care deși au ascumulat averi ușor, nu-și dau obolul lor, pentru ajutorul copiilor sărmani, dintre cari foarte mulți n'au asigurată pâinea zilnică.

MEMENTO

CALENDAR CREȘTIN

Sâmbătă 13 Decemb. 1941
Ort.: Sf. Martiri Eustratie, Auxentie și alții și Sf. Lucia.
Catolic: Sfânta Lucia.
Protestant: Lucia.

Duminică 14 Decem. 1941
Ort.: Sf. Mart. Tirs, Calnic și Leuciu.
Cat.: Sfântul Nicasiu.
Prot.: Israel.

RADIO

Sâmbătă 13 Decembrie 1941

RADIO ROMANIA. RADIO BUCUREȘTI

6.55-8.30: Ora dimineții: Deschiderea emisiunii. Radio jurnal (I). Concert de mărșuri (disc.) Concert de fanfară româno-german. Inchiderea emisiunii.
11.55: Deschidera emisiunii.
12.00: Quartetul „Serenada": Marș aragonez de Ungareli;
12.30: Radio jurnal (II); Jurnal cultural; Posta sătenilor.
12.50: Ora ostașului.
13.50: Știrile serviciului german.
14.00: Radio jurnal (III).
14.20: Muzică variată (vocală) (disc.)
14.30: Ora răniților: Orchestra de salon a Soc. Române de Editură dir. de Victor Predescu. Refrenele vocale: Lia Crăciunescu și Quartetul soc. Române de Editură. Muzică de Liliana Delescu.
15.30: Reportagii germane de pe front.
15.40: Inchidera emisiunii.
17.55: Deschidera emisiunii.
18.00: Radio jurnal (IV).
18.05: Orchestra Dinu Serbănes.
19.00: Cronica socială.
19.15: Cântece de compozitori români cântă: D-ra Lisette Dima și G. Sacâzianu.
19.50: Știrile serviciului german.
20.00: Radio jurnal (V); Sport.
20.15: Muzică veselă cântă d-ra Ara Florescu.
20.40: Universitatea Radio. Ciclul „Din trecutul muzicii românești": prof. Leca Morariu: Ciprian Porumbescu: Muzică de C. Porumbescu.
21.20: Orchestra „Luceafărul".
2.00) Radio jurnal (VI).
22.20: Continuarea programului Orchestrei „Luceafărul".
22.40: Muzica serii (disc.)

RADIO ROMANIA. RADIO BUCUREȘTI, SI POSTUL PE UNDE SCURTE

23.00: Muzică ușoară și de dans (disc.)
24.00: Inch'dera emisiunii.

RADIO MOLDOVA. 259 metri

13.00: Deschiderea emisiunii. Uvertură ușoare (disc.)
13.20: Orchestra națională Anton Budală.
14.00: Radio-jurnal (II)
14.20: Continuarea programului orch. naț'onale Anton Pudală.
15.00: Inchiderea emisiunii de prânz.
18.30: Deschiderea emisiunii. Mărșuri românești (disc.)

TARA ȘI CAPITALA

Incendiu în jud. Covurlui

La conacul moșiei d-lui Ștefan Donase din com. Vlădești jud. Covurlui, a izbucnit ieri un incendiu extrem de puternic. Focul a luat naștere dela locuințele argaților și s'a întins asupra întregului conac.

Datorită muncii încordate a pompierilor, focul n'a cuprins și șurele cu paie, ceiace ar fi putut duce la căderea întregului sat.

Au ars, totuși, locuințele conacului și hambarele cu cereale.

Incendiul a izbucnit din cauza unei sobe stricate și a făcut pagube mai mari de un milion lei.

Parastas pentru un erou dela Odesa

Sri de dimineață, la orele 11 și jumătate, la Biser'ca Boteanu din Capitală a avut loc parastasul de o lună pentru odihna sufletului ce a fost avocatul Dumitru Trăilă, care s'a stins din viață cu mult prea devreme, pe câmpurile de bătălie dela Odessa.

La această ploasă acțiune a Baroului din care defunctul făcea parte, au luat parte toți membrii, în frunte cu d. decan Dim. Grozdea.

Au mai luat parte și numeroși cunoscuți și pr'eteni ai eroului, cărula la-u apreciat caracterul ales și excepționalele sale talente.

Când încep vacanțele școlare

Ministerul Culturii Naționale a cerut forurilor școlare superioare d'n Basarabia să ia măsuri ca toate școalele d'n această provincie să intre în vacanțele de Crăciun în ziua de 20 Decembrie, orele 12.

Vacanțele vor dura până la 8 Ianuarie 1942, orele 8 dim.

PUTERILE AXEI AU DECLARAT RAZBOI STATELOR-UNITE

Fuehrerul Adolf Hitler a anunţat acest eveniment istoric printr'un mare discurs rostit în Reichstag

BERLIN, 11 (Rador). — Şedinţa Reichstagului a început la ora 15, la Opera Kroll.

Dela amiază, o mulţime imensă se îngrămădea în faţa Reichstagului, pentru a aclama pe Fuehrer la sosire. O companie de onoare era aliniată în faţa Palatului Reichstagului.

La ora 15 şi 5 minute, Fuehrerul a intrat în sala şedinţei, unde a fost întâmpinat de mareşalul Goering, preşedintele Reichstagului.

Imediat după sosirea Fuehrerului, mareşalul Goering a deschis şedinţa. Asistenţa s'a ridicat în picioare şi a rămas un minut în reculegere, ca omagiu pentru memoria soldaţilor germani căzuţi dela ultima şedinţă a Reichstagului şi până astăzi.

După aceea Fuehrerul, în aclamaţiile nesfârşite ale asistenţii, a luat cuvântul.

In curând se va încheia un an plin de evenimente istorice, iar un alt an, plin de hotărîrile cele mai importante, va începe.

După aceste cuvinte, cu care şi-a început discursul, Fuehrerul a observat că după respingerea noilor sale oferte de pace din 1940 de către d. Churchill şi de acoliţii săi, devenise limpede faptul că acest război, în ciuda tuturor argumentelor bunului simţ şi a tuturor nevoilor, va trebui să fie dus până la capăt.

Naţiunea germană şi soldaţii săi muncesc şi luptă, iar lupta aceasta este hotărîtoare pentru viitorii 500 sau 1000 de ani ai istoriei germane şi europene şi chiar ai istoriei mondiale.

Creatorul ne-a încredinţat misiunea unei revizuiri istorice unice şi noi suntem obligaţi să împlinim această misiune.

După ce a făcut un scurt rezumat cu privire la apărarea militară a teritoriilor ocupate care prezintă vreo importanţă politică, strategică şi economică, Fuehrerul a arătat că dela Kirkenes şi până la frontiera spaniolă se întinde un brâu de fortificaţii foarte puternice. Nenumărate aerodromuri au fost construite. Baze navale au fost instalate pentru submarine şi aceste baze sunt invulnerabile. Peste 1300 de baterii noui asigură apărarea. Şoselele şi căile ferate îngăduie comunicaţiile dela frontiera spaniolă şi până la Petsamo, independent de ruta maritimă. S'au construit instalaţii care nu sunt inferioare fortificaţiilor dela vest. Aceste instalaţii continuă mereu să fie îmbunătăţite. Este voinţa mea neclintită — a spus Fuehrerul — de a face acest front european inatacabil pentru orice inamic.

După aceea, Fuehrerul a rezumat bătăliile din anul trecut, ocupându-se cu deosebire de ajutorul dat de aliaţii italieni din vara anului 1941. Luni de zile — a spus Fuehrerul — statul Italian a trebuit să suporte cea mai mare parte a presiunii exercitate de puterea britanică. Numai printr'o sdrobitoare superioritate numerică a carelor grele de asalt au izbutit englezii să provoace o criză trecătoare în Africa de Nord.

La 24 Martie, formaţiuni germano-italiene, sub ordinele generalului Rommel, începeau contraatacul. In diferitele etape ale acestei lupte, ca şi odinioară în Spania, germanii şi italieni au luptat contra unui inamic comun.

Războiul cu Uniunea Sovietelor

Trecând la războiul cu Rusia, Fuehrerul a declarat încăodată că în toamna anului 1939, sub presiunea cea mai grea, el s'a hotărît să încerce a stabili bazele unei păci generale, lichidând serioasa încordare germano-rusă.

După ce a vorbit despre garanţiile oferite de Anglia statelor baltice, României şi altor state, Fuehrerul a subliniat că guvernul Reichului avea nu numai dreptul, ci şi datoria de a defini la rândul său limitele intereselor germane.

Ţările interesate au trebuit să recunoască în scurt timp, spre regretul Germaniei, că singurul sprijin şi singura garanţie faţă de primejdia dela răsărit era Germania. Aceste state îşi primejduiseră existenţa în momentul când tăiaseră legătura lor cu Germania, prin politica lor încrezătoare în ajutorul Angliei, care prin egoismul ei cunoscut de veacuri nu ajutase pe nimeni niciodată ci dimpotrivă pretinsese totdeauna ajutor.

Soarta acestor ţări a stârnit cea mai mare compătimire în sânul poporului german. Războiul de iarnă al finlandezilor ne-a pătruns de un sentiment în care admiraţia era amestecată cu amărăciunea. Admiraţie pentru că inima noastră este sensibilă în faţa eroismului şi a jertfei, amărăciune pentru că vedeam inamicul ce ne ameninţa dela vest şi primejdia dela est şi nu eram în stare să ajutăm milităreşte acest popor, deşi era limpede că Rusia Sovietică îşi aroga, prin acţiunea sa de limitare a sferei de influenţă politică a Germaniei, dreptul de a nimici de fapt naţiunile ce trăiau în afara acestor limite. Relaţiile de viitor erau determinate de sentimente şi de motive care se înfruntau duşmănos.

PLANURILE KREMLINULUI

Dela o lună la alta am înţeles, chiar din 1940 că planurile oamenilor dela Kremlin urmăreau conştient dominaţia şi, prin aceasta, nimicirea întregei Europe. Numai un orb ar fi putut să nu vadă că se pregătea o concentrare de forţe de dimensiuni unice în istorie. Şi această concentrare nu se făcea pentru a apăra ceva ce nici nu era ameninţat, ci pentru a ataca un obiectiv care nu li se mai părea capabil de a se apăra. In vara anului 1941 ei credeau că a venit momentul potrivit pentru deslănţuirea războiului. Nouri negri încep să se adune pe cerul Europei. Căci ce este Europa? Nu există o definiţie geografică a continentului nostru, ci numai o definiţie etnică şi culturală. Uralul nu este limita acestui continent, ci linia care desparte înfăţişarea apusului de a răsăritului. A fost o vreme când Europa era acea insulă grecească, invadată de triburile nordice care veneau să aprindă acolo focul ce trebuia mai târziu, încet dar sigur, să lumineze omenirea. Şi acei greci, respingând pe năvălitorii persani, nu-şi apărau numai patria, ci apărau acea noţiune care se numeşte astăzi Europa.

După aceea, Europa a trecut din Grecia la Roma. La spiritul şi la cultura greacă se adăugaseră gândirea şi arta romanilor de a guverna popoarele. A fost creiat un imperiu mondial, a cărui importanţă şi a cărui forţă creatoare n'au fost nici până astăzi depăşite sau măcar ajunse. Dar când legiunile romane, apărând Italia contra înaintării africane a Cartaginei, au dobândit în cele din urmă victoria în trei războaie sângeroase, ele nu luptau pentru Roma, ci pentru Europa greco-romană.

Asaltul următor contra acestui patrimoniu al nouei civilizaţii umane s'a produs la răsărit. Un înfricoşător iureş de hoarde sălbatece a venit din adâncurile Asiei până în inima continentului european de astăzi. In bătălia de pe Câmpiile Catalaunice, romanii şi germanii, într'o luptă de o importanţă nemăsurată, au luptat întâia oară împreună pentru civilizaţia pornită din Grecia şi adusă de romani germanilor. Europa se mărise. Avându-şi izvoarele în Grecia şi la Roma, lumea apusului se întruchipase, iar apărarea ei a stat multe veacuri în mâinile germanilor. Această concepţie, pe care noi o numim Europa, s'a lărgit în măsura în care lumea apusului şi-a mărit spaţiul. Nu are prea mare importanţă chestiunea dacă atacurile dela răsărit au fost oprite de împăraţii germani sau dacă Africa a fost respinsă de spanioli în lupte grele. Era aceeaşi luptă, a Europei care se forma, împotriva unei lumi străine de această Europă în cel mai adânc înţeles al cuvântului. Europa nu numai că a colonizat alte continente, dar le-a fecundat prin spiritul şi prin civilizaţia ei, lucru de care îşi dau seama până şi cei ce-l tăgăduesc.

Aşa dar, nu Anglia a civilizat continentul, ci părţi desprinse din rasa germanică — anglo-saxonii şi normanzii — au pornit de pe continent către această insulă făcând posibilă desvoltarea ei. Tot aşa, ceeace America datorează Europei poate fi demn de admiraţie pentru o rasă corcită cu sânge iudaic, în care Europa nu vede decât semne de decadenţă ale artei şi civilizaţiei semne ce constitue moştenirea unui amestec de sânge iudaic şi negru.

Mă văd nevoit să insist asupra acestor fapte, deoarece lupta care a început chiar din primele luni ale acestui an ca o fatalitate inevitabilă şi în fruntea căreia Germania s'a găsit aşezată de astă dat chiar în prima linie, depăşeşte cu mult interesele naţiunii şi ale ţării noastre. Odinioară vechii greci nu apărau Grecia contra Persiei, romanii nu apărau Roma contra cartaginezilor, romanii şi germanii n'au apărat occidentul contra hunilor, împăraţii germani nu au apărat Germania contra mongolilor, iar eroii spanioli n'au apărat numai Spania contra Africei, ci totdeauna, în toate aceste cazuri, era vorba de apărarea Europei.

Germanii apără întregul continent

Tot aşa astăzi, germanii nu apără numai ţara lor, ci apără întregul continent. Este un semn de bună prevestire faptul că cele mai multe naţiuni europene au înţeles acest lucru atât de bine, încât sau au luat atitudine făţişă, sau au trimis voluntari pe frontul de răsărit.

Fuehrerul a expus apoi încăodată evenimentele care au dus la războiul contra Uniunii Sovietice, subliniind că în fapt condiţiile unei apărări germane existaseră într'o mare măsură. De altfel — a declarat el — pot să vă asigur de un lucru: este evident că în ţările democratice se vorbeşte mult despre armament, dar în Germania naţional-socialistă se preferă să se lucreze şi mai mult. Aşa a fost în trecut şi nici astăzi nu este altfel. Fiecare an ne va găsi acolo unde va fi nevoe, cu arme mai multe şi mai ales cu arme mai bune.

Atunci când producătorii de articole ai ziarelor democrate afirmă azi că, dacă aşi fi cunoscut exact forţa adversarului bolşevic, aş fi cumpănit mult deslănţuirea atacului, ei dovedesc că nu cunosc nici situaţia, nici persoana mea. Nu am căutat războiul, ci dimpotrivă, am făcut totul spre a l evita. Aş da dovadă însă de uitare a datoriei şi de lipsă de conştiinţă dacă, cu toată cunoaşterea inevitabilităţii unei acţiuni militare, nu ar trage din aceasta singurele consecinţe posibile.

In faţa mărimii pericolului, de a cărui amploare abia azi se poate obţine o idee exactă, nu pot decât să mulţumesc bunului Dumnezeu că m'a îndrumat în momentul potrivit şi mi-a dat ţăria să fac ceeace trebuia făcut. Acestui fapt îi datorează existenţa nu numai milioane de soldaţi germani, ci întreaga Europă. Căci pot să declar azi următoarele: dacă acest val de peste 20.000 de tancuri, de sute de divizii, de zeci de mii de tunuri, însoţite de peste 10.000 de avioane, s'ar fi pus în mişcare pe neaşteptate contra Reichului, aceasta ar fi însemnat sfârşitul Europei. Soarta a hotărît mai multe popoare, prin jertfa sângelui lor să prevină această invazie şi să-i facă faţă. Dacă Finlanda nu s'ar fi hotărît imediat să ridice pentru a doua oară armele atunci burghezia comodă a celorlalte state nordice şi-ar fi găsit sfârşitul în foarte scurt timp.

Dacă Reichul german cu soldaţii lui şi cu armele lui nu s'ar fi pus în calea acestui adversar, s'ar fi revărsat asupra Europei un fluviu ce ar fi lichidat odată pentru totdeauna ideia ridicolă a englezilor, privitoare la menţinerea unui echilibru european, vădindu-se completa ei lipsă de spiritualitate şi stupida ei tradiţie.

Dacă Slovacia, Ungaria şi România nu ar fi preluat asupra lor o parte din apărarea acestei lumi europene, atunci hoardele bolşevice s'ar fi deslănţuit peste ţările dunărene ca hunii lui Atila, iar pe întinsurile mării Ionice ar impune tătarii şi mongolii revizuirea tratatului dela Montreux.

Dacă Italia, Spania şi Croaţia nu ar fi trimis diviziile lor, nu s'ar fi creiat atunci un front european de apărare, ce răspândeşte razele forţelor lui atractive asupra tuturor celorlalte popoare, ca o proclamare a noţiunei de Europă Nouă.

Din întrezărirea acestui fapt au venit voluntarii din nordul şi vestul Europei: norvegieni, danezi, olandezi, flamanzi, belgieni etc., ba chiar şi francezi, întrucât lupta puterilor aliate prin Axă constitue în adevăratul sens al cuvântului o cruciadă europeană.

Bilanţul pierderilor germane şi sovietice pe frontul răsăritean

Nu este momentul să se vorbească de planul şi de conducerea acestei campanii. Cred totuşi că pot de pe acum să indic în puţine fraze ceeace s'a obţinut până acum în această luptă, cea mai uriaşă din toate timpurile.

Aci Fuehrerul a amintit din nou pe scurt principalele date ale campaniei din răsărit. La 1 Decembrie, a spus el, numărul prizonierilor sovietici se ridica la 3.806.865. Numărul tancurilor nimicite sau capturate se ridica la 21.391, al tunurilor la 32.541 şi acela al avioanelor la 17.322.

In acelaşi timp, adică dela începerea campaniei din răsărit, au fost doborâte 2.191 avioane britanice. Marina de război a scufundat vase cu o deplasare totală de 4.170.611 tone, iar aviaţia 2.346.180 tone, în total 6.516 791 tone.

Acestea sunt fapte brute şi poate cifre seci. Dar în dosul acestor cifre se ascund fapte strălucite de arme, jertfe şi renunţări, se află vitejia şi spiritul de sacrificiu a milioane de oameni dintre cei mai buni ai poporului nostru şi ai popoarelor care luptă alături de noi, ale germanilor şi finlandezilor, ale italienilor, slovacilor, ungurilor şi românilor, ale croaţilor, ale voluntarilor şi ale ţărilor din nordul şi vestul Europei, deci ale soldaţilor depe frontul răsăritean.

Fuehrerul a subliniat aci din

nou că toate armele, precum şi conducerea, au realizat maximum, dar, ca şi în trecut, şi azi greul luptei l-a dus „infanteria noastră incomparabilă".

Fuehrerul a arătat apoi pierderile: dela 22 Iunie la 1 Decembrie armata germană a avut 158.773 morţi, 563.082 răniţi şi 31.191 dispăruţi. Aviaţia a avut 3.231 morţi, 8.453 răniţi şi 2.028 dispăruţi. Marina de război a avut 310 morţi, 232 răniţi şi 115 dispăruţi. Pierderile totale ale forţelor armate germane sunt deci: 162.314 morţi, 571.767 răniţi şi 33.334 dispăruţi. Numărul morţilor şi al răniţilor se ridică deci la ceva mai mult de dublul celor înregistraţi în lupta dela Somme, din războiul mondial, iar al dispăruţilor se ridică la mai puţin de jumătatea celor de atunci.

Şi acum, daţi-mi voe, a continuat Fuehrerul, să mă refer la cealaltă lume, la acea lume care are ca reprezentant al ei pe omul care, în timp ce alte popoare şi soldaţii lor luptă în zăpadă şi ghiaţă, obişnuieşte să stea de vorbă, cu deosebit tact, dela gura sobei, şi prin aceasta, deci, în primul rând pe acel om, care este principalul vinovat al acestui război.

Fuehrerul a arătat apoi acţiunea de atâţare la război dusă de preşedintele Statelor Unite încă din 1939, aşa cum reese din documentele găsite la Varşovia în acelaş an. In 1939, se părea un timp oarecare că guvernul polonez cântărea cu toată seriozitatea dacă nu este cazul să aprobe o soluţie raţională. Trebue să adaug aci că în toate aceste propuneri nu se cerea din partea germanilor nimic care să nu fi fost şi înainte proprietate germană. Ba mai mult, renunţam la foarte mult din ceeace aparţinuse Germaniei înainte de războiul mondial. Or, în vreme de pace deplină, în câteva luni, au fost omoriţi în Polonia peste 62.000 de germani, o parte din ei pierind în chinurile cele mai îngrozitoare. Nu se poate tăgădui faptul că Reichul german avea dreptul să se seziseze de o asemenea stare de lucruri la graniţa sa, să ceară înlăturarea ei şi, în general, să ţină seamă de securitatea sa. Nu se poate tăgădui acest drept tocmai într'o epocă în care alte ţări caută elemente ale securităţii lor până şi în alte continente. Când, în cursul lunei August, atitudinea Poloniei, datorită garanţiei în alb dată de Anglia, a devenit tot mai intransigentă, guvernul Reichului s'a văzut nevoit şi anume pentru ultima oară să prezinte o propunere în baza căreia era gata să înceapă negocieri cu Polonia, propunere ce a fost adusă textual la cunoştinţa ambasadorului de atunci al Angliei.

Fuehrerul a dat apoi citire textului acestei propuneri. Propunerea avea ca chestiune principală, după cum se ştie, revenirea Danzigului la Reich, un plebiscit cu privire la apartenenţa teritoriului aşa zisului coridor de Germania sau de Polonia, sub controlul unei comisii internaţionale în care caz portul polonez Gdynia ar fi rămas în afara plebiscitului. Acest plebiscit ar fi avut loc cel mai de vreme după 12 luni dela admiterea lui. In cazul când regiunea plebiscitară ar fi revenit Poloniei, Germania ar fi urmat să primească o zonă de circulaţie extrateritorială prin acest ţinut. In caz contrar, Polonia ar fi obţinut acelaş lucru. Totodată, în cazul revenirii coridorului la Reichul german, s'ar fi procedat la un schimb de populaţie cu Polonia. Danzigul şi Gdynia urmau să primească caracterul unor oraşe pur comerciale. In orice caz, peninsula Hela urma să fie demilitarizată.

Faptul că un stat atât de neînsemnat ca Polonia a putut să refuze asemenea propuneri îşi găseşte o explicaţie surprinzătoare în documentele aflate în ministerul de externe din Varşovia. Există un om care, cu o diabolică lipsă de conştiinţă, a făcut uz de întreaga sa influenţă pentru a întări Polonia în rezistenţa ei şi pentru a împiedeca orice posibilitate de înţelegere. Rapoartele pe care contele Potocki, ambasadorul de atunci al Poloniei la Washington, le-a trimis guvernului său din Varşovia sunt documente din care reese cu o îngrozitoare claritate cât de copleşitoare vină poartă un singur om şi forţele care-l mânau în deslănţuirea celui de al doilea război mondial.

Poziţia Germaniei faţă de America

Se pune în primul rând întrebarea din ce motive o putut acest om să nutrească o duşmănie atât de fanatică contra unei ţări care în întreg cursul istoriei ei nu făcuse niciun rău nici Americii şi nici lui personal. In ce priveşte poziţia Germaniei faţă de America, trebue spuse următoarele:

1. Germania este poate singura mare putere ce nu a posedat nici odată o colonie nici pe continentul Americii de Nord şi nici pe acel al Americii de Sud şi nici nu a activat politic acolo decât poate numai prin emigrarea a unui mare număr de milioane de germani şi prin colaborarea lor din care continentul american şi în special Statele Unite nu au tras decât foloase.

2. Reichul german, în to decursul întemeierii şi existenţei Statelor Unite nu a adoptat niciodată o atitudine politică negativă, pentru a nu mai vorbi de una potrivnică, ci din contră a contribuit cu sângele multor din fiii lui la apărarea Statelor Unite.

3. Reichul german nu a participat la niciun război dus contra Statelor Unite. In schimb Statele Unite au pornit război contra lui în 1917.

Dar şi în afară de aceasta nu există contradicţii între poporul german şi cel nord-american. Deosebirea de forme statale a existat totdeauna. Ea nu poate fi însă socotită ca un motiv de vrăjmăşie în viaţa popoarelor atâta vreme cât o formă de stat nu caută, în afara domeniului rezervat ei în mod firesc, să intervină în alte state. Între cele două state se află un ocean. Divergenţele între Statele Unite capitaliste şi bolşevica Rusie ar trebui să fie, dacă aceste noţiuni ar avea ceva adevărat în ele, cu mult mai mari decât între Statele Unite conduse de un preşedinte şi Germania îndrumată de un Fuehrer. Fapt este însă că cele două conflicte istorice între Germania şi Statele Unite, deşi au fost inspirate de aceleaşi forţe, au fost deslănţuite exclusiv de doi bărbaţi din Statele Unite, anume de preşedintele Wilson şi de preşedintele Franklin Roosevelt.

Sentinţa în ce priveşte pe Wilson a fost rostită chiar de istorie. Numele lui rămâne legat de una din cele mai josnice călcări ale cuvântului dat din câte cunoaşte istoria. Consecinţele acestei călcări de cuvânt au fost o surpare a vieţii popoarelor nu numai la aşa zişii învinşi, ci şi la învingători. Ştim azi că în dosul lui Wilson se afla o grupare de bancheri interesaţi, cari s'au folosit de acest profesor paralitic pentru a târî Statele Unite în război, sperând astfel să facă afaceri mai mari.

Care să fie motivul ca, după o experienţă atât de dureroasă, să se găsească din nou un preşedinte al Statelor Unite care să socotească iar că singura sa misiune este să provoace războaie şi, mai cu seamă, să ducă duşmănia contra Germaniei până la deslănţuirea războiului?

Intâi, latura personală: ştiu foarte bine că între concepţia de viaţă a preşedintelui Roosevelt şi a mea proprie este o distanţă enormă. In cei patru ani cât a durat războiul trecut am căutat să-mi fac datoria în faţa duşmanului. M'am întors din război bine înţeles tot aşa de sărac cum intrasem în el în 1914. Şi atunci când d. Roosevelt începea cariera normală a politicianului experimentat în afaceri bogat în mijloace financiare şi protejat, eu, un nume necunoscut, luptam pentru renaşterea unui popor care trebuise să rabde cea mai mare nedreptate din întreaga sa istorie.

Forţele care ridicau tot mai sus pe d. Roosevelt erau tocmai forţele contra cărora luptam eu, ţinând seama de soarta poporului meu şi de convingerile mele cele mai sfinte. Şi totuşi aveam ceva comun: Statele Unite aveau 13.000.000 de şomeri, iar Germania 7.000.000 şi bine înţeles şi, e drept, încă alte 7.000.000 de semişomeuri. In ambele state finanţele publice erau dezorganizate, iar prăbuşirea vieţii economice generale părea că nu mai poate fi oprită. In timp ce însă în Germania începea acum, sub conducerea naţional-socialistă, în câţiva ani o uriaşă redresare a vieţii, a economiei, a culturei, a artei, etc., preşedintele Roosevelt nu reuşea să aducă nici măcar cele mai reduse îmbunătăţiri în propria sa ţară. In cinci ani au fost soluţionate în Germania problemele economice, înlăturându-se şomajul. In acelaş timp, preşedintele Roosevelt a ridicat la cifre enorme datoria publică a ţării sale, a devalorizat dolarul, a turburat şi mai mult economia şi a menţinut numărul şomerilor. Acest lucru nu este însă surprinzător dacă se ţine seama de faptul că spiritele pe care acest om le-a chemat în ajutor sau mai bine zis acelea care l-au chemat pe el aparţin acelor elemente cari, ca evreii, nu urmăresc decât dezordinea şi nicidecum ordinea.

Legislaţia New Deal-ului introdusă de el, dacă ar fi fost aplicată în vreo ţară europeană, l-ar fi adus cu siguranţă în faţa unui tribunal naţional pentru risipirea arbitrară a fondurilor naţionale. In faţa unui tribunal burghez el ar fi fost deasemeni condamnat la închisoare pentru fraudă. O opoziţie periculoasă a început atunci să ameninţe pe acest om. Este interesant să se studieze în legătură cu acest fapt rapoartele contelui Potocki, reprezentantul diplomatic al Poloniei la Washington, care subliniia în repetate rânduri că Roosevelt îşi dă seama că sistemul său economic ameninţa să se prăbuşească şi că de aceea el căuta cu orice preţ să abată atenţia ţării sale spre politica externă. El era sprijinit în această atitudine de cercurile care-l înconjurau şi în special de evrei. In acest fel, influenţa preşedintelui Statelor Unite începe să se manifeste tot mai puternic în direcţia creerii de conflicte sau a adâncirii conflictelor existente, în orice caz căutându-se să se împiedice ca conflictele să găsească o soluţie paşnică. Ani de zile acest om nu a avut decât o singură dorinţă, aceea de a face să isbucnească un diferend oarecare de preferat în Europa şi anume prin implicarea economiei Statelor Unite alături de unul din cei doi beligeranţi, pentruca astfel conflictul să privească deapropape Statele Unite şi în felul acesta atenţia să fie abătută dela politica sa economică falimentară la problemele externe. Deosebit de bruscă a fost acţiunea sa în această privinţă în special contra Reichului. Începând din 1937, urmează o serie de cuvântări în care acest om procedează sistematic la atâţarea opiniei publice contra Germaniei. El ameninţă cu introducerea unei aşa zise carantine contra statelor autoritare. Continuând această politică de ură şi atâţare, ce creştea tot mai mult, d. Roosevelt chemă pe Washington pentru a-i raporta pe ambasadorul Statelor Unite la Berlin. De atunci cele două state nu mai sunt reprezentate decât prin însărcinaţi cu afaceri.

Ameninţările şi provocările d-lui Roosevelt

Din Noembrie 1938, el începe sistematic şi voit să saboteze orice politică de destindere în Europa. El ameninţă rând pe rând cu ce se arată dispus să urmeze o politică de înţelegere paşnică cu suspendarea oricărui împrumut, cu represalii economice, cu denunţarea datoriilor, etc. In această privinţă rapoartele reprezentanţilor diplomatici polonezi la Washington şi Londra prezintă o imagine copleşitoare.

Da, acest om în Ianuarie 1939 ameninţă în faţa Congresului că se va folosi de toate mijloacele, cu excepţia războiului, contra statelor autoritare. El începe în acelaş timp să se amestece în chestiuni europene ce nu-l privesc. D. Roosevelt merge chiar mai departe. Contrar tuturor prevederilor dreptului internaţional, el declară că nu recunoaşte anumite guverne care nu-i convin. In cele din urmă merge atât de departe încât închee tratate nelegale, care îi dau dreptul să ocupe pur şi simplu teritorii străine.

Alături de d. Roosevelt se manifestă şi onorabila sa consoartă. Ea refuză să ţină seama de lumea în care trăim noi. Cel puţin acest fapt îl putem înţelege. Lumea noastră este o lume a muncii nu una de mincinoşi şi fraudă.

După o scurtă odihnă, soţul acestei doamne continuă acţiunea sa, impunând la 4 Noembrie 1939 modificarea legii neutralităţii în sensul că încetează interzicerea exportului de arme şi anume în favoarea numai a duşmanilor Germaniei. In aceiaşi lună, recunoaşte o şleahtă de emigranţi polonezi drept un aşa zis guvern în exil, al cărui unic fundament politic îl constitue câteva milioane de monede de aur poloneze luate din Varşovia.

La 9 Aprilie merge mai departe. Înghiţând bunurile norvegiene şi daneze, deşi ştie perfect de bine că, de pildă, guvernul danez, în administrarea fondurilor sale naţionale, nu este stingherit de Germania, necum controlat. Pe lângă guvernele în exil recunoscute până atunci mai vin altele: norvegian, olandez şi belgian.

Dar adevărata atitudine a acestui om se desvăluie într'o telegramă din 15 Iunie 1940 adresată primului ministru francez Reynaud. El îi comunică că guvernul nord-american va dubla ajutorul acordat Franţei dacă aceasta continuă războiul contra Germaniei. Căci îl cuprinsese teama că, în cazul realizării unei păci în Europa, risipa de miliarde pe care o făcuse cu înarmarea va fi recunoscută în cel mai scurt timp drept o înşelătorie făţişe, deoarece nimeni nu atacă Statele Unite dacă nu este provocat de acestea.

Incepând din Iulie 1940, măsurile luate de d. Roosevelt urmăresc tot mai precis găsirea unei căi către intrarea în război. Începând cu August 1940 se procedează la realizarea unui program militar comun între Statele Unite şi Canada. In Septembrie 1940, se apropie şi mai mult de război. El cedează flotei engleze 50 de distrugătoare nord-americane, obţinând în schimb baze militare în posesiunile britanice din America de Nord şi centrală. Abia generaţiile viitoare îşi vor da seama exact în ce măsură el a adoptat această atitudine nu numai din ură faţă de Reich ci şi cu intenţia de a pune mâna pe imperiul britanic, cât mai sigur şi mai fără pericol în ceasul prăbuşirii lui.

Cum Anglia nu mai era în stare să plătească în numerar livrările nord-americane, Roosevelt impune poporului nord-american legea „închirierii şi împrumutului".

In Martie 1941, omul acesta, după ce constatase că Germania nu poate fi adusă cu niciun preţ să reacţioneze la neîncetatele sale provocări, face un nou pas pe calea urmată.

Chiar dela 19 Decembrie 1939, crucişetoare americane au silit pachebotul Columbus, în zona de securitate, să cadă pradă vaselor de război britanice.

In aceeaşi zi, forţe nord-americane au contribuit la încercarea de sechestrare a vasului german „Arrrauca".

La 27 Ianuarie 1940, crucişetorul nord-american „Trenton", contrar prevederilor din dreptul internaţional, înştiinţează forţele navale inamice de mişcările vaselor comerciale germane „Arrauca", „La Plata" şi „Wanconi". La 27 Iunie 1940 contrar dreptului internaţional, preşedintele Roosevelt decide o limitare a liberei circulaţii a vaselor comerciale străine în porturile Statelor Unite. In Noembrie 1940 el face ca vasele germane „Phrygia", „Idarwald" şi „Rhein" să fie urmărite de vase de război nord-americane până ce vasele germane au trebuit să fie scufundate de propriile lor echipaje pentru a nu cădea în mâinile inamicului.

La 13 Aprilie 1941 el permite ca vasele nord-americane să poată circula prin Marea Roşie pentru a aproviziona armatele britanice din Orientul Apropiat. In Martie se confiscă de către autorităţile nord-americane toate vasele germane.

La 27 Martie, acelaş preşedinte salută clica politică a lui Simovici, care luase puterea după ce provocase la Belgrad, printr'o agresiune căderea guvernului legal.

Cu luni înainte, d. Roosevelt trimisese pe colonelul Donovan în Balcani pentru a căuta acolo, în numele său, să facă guvernele din Sofia şi Belgrad să se revolte contra Germaniei şi Italiei.

Dela jumătatea lunei Aprilie se trece la o extindere a zonei de supraveghere nord-americane în Atlanticul de vest şi se continuă cu procedeul încunoştiinţării englezilor despre deplasările vaselor germane.

La 27 Aprilie, d. Roosevelt livrează Angliei 20 de vedete rapide şi în acelaş timp se permite vaselor de război britanice să-şi facă reparaţiile în porturile nord-americane.

La 4 Iunie sosesc în Groelanda trupe nord-americane. In sfârşit, la 9 Iunie se transmite prima ştire engleză în care se spune că, în baza unui ordin al preşedintelui Roosevelt, un vas de război nord-american a lansat bombe de adâncime contra unui submarin german lângă Groelanda. La 14 Iunie se procedează, contrar dreptului gintilor, la înghe-

(Continuare în pag. 4-a)

D. MAREŞAL ION ANTONESCU,

CONDUCĂTORUL STATULUI, DĂ NOUI DIRECTIVE INDUSTRIEI, COMERŢULUI ŞI CREDITULUI ROMÂNESC

(Urmare din pagina 1-a)

cinile Statului, în aceste vremuri, făcându-se totdeodată toate studiile şi pregătirile necesare din timp, pentruca, după ce războiul va fi terminat, producţia noastră industrială să se poată adapta cerinţelor viitoare ale economiei naţionale.

5. Domnul general N. Stoenescu a arătat marele efort financiar, care se cere pentru acoperirea tuturor cheltuelilor necesare războiului.

6. — Domnul ministru I. Marinescu a expus criteriile după care se vor da autorizaţii pentru înfiinţări de industrii în viitor, potrivit cu planul întocmit şi cu harta industrială, alcătuită la Ministerul Economiei Naţionale.

7. Domnul Prof. Mihai Antonescu, vicepreşedintele Consiliului, a făcut o largă expunere a principiilor care vor sta la baza noului organizări a Statului, în care toate organizaţiile profesionale, vor avea să-şi aducă partea lor de contribuţie în cadrul Consiliului de Stat, ce se va înfiinţa.

Domnia Sa a cerut U. G. I. R. ului să întocmească propuneri de organizare profesională a industriei şi să colaboreze cu Guvernul la organizarea producţiei noastre de război şi consecutivă războiului, spre a face din economia noastră un factor esenţial de conservare naţională.

INVĂŢĂTORUL

(Urmare din pagina I-a)

mai înaintate economic şi cultural, bunurile de căpetenie ale vieţii omeneşti.

In situaţia satelor noastre, alături de gospodarii fruntaşi, învăţătorii şi preoţii sunt elementele de progres şi emulaţie ale vieţii. Schimbarea lor, tendinţa către centre mai frumoase ori către oraşe, înseamnă o părăsire a satelor care rămân în aceeaşi stare de mizerie, lipsite de conducătorii fireşti.

Iată de ce trebue să apreciem adevăratul sacrificiu al vieţii unui om cult, care rămâne pentru totdeauna în înfundături unde nu primeşte niciodată, ci trebuie totdeauna să dea, să dăruiască din sufletul său mare.

Să înceteze orice cuvânt greu la adresa învăţătorului!

Cei ce-l vorbesc de rău, bârfitorii de prin birouri luxoase din târguri cu moravuri sinistre, înainte de a-şi deschide pliscul scîvisit, ar fi bine să-şi moaie puţin ciolanele într'o haraba prin drumuri desfundate şi să doarmă undeva pe o lăiţă ciotcroasă, tăind cu cuţitul în besna superstiţiilor şi obiceiurilor triste de prin satele unde „condamnatul" învăţător trebuie să ridice din nimic aproape, cetăţi ale culturii, altare ale luminii.

Învăţătorul trebuie înţeles şi sprijinit în marea sa operă de înălţare a satului. Orice descurajare a acestui mare ziditor de suflete, înseamnă zădărnicirea progresului ţării.

Sabin Popescu-Lupu

PROTESTUL UNUI ACADEMICIAN

Urmare din pagina I-a)

Academicianul trebue să se bucure, căci întrebările din 27 Iunie 1940, rostite cu gestul drastic al apărătorului fără reticenţe şi îndoeli, şi-au căpătat soluţia desrobirii.

Ţăndările de tinereţe româneasă îngropate în cimitirele dela hotarele satelor, sângele dăruit pe colinele Tighinei la natale, din care vor creştea în primăvară florile luminilor, mărturisesc dreptatea ce a apărat-o şi minciuna ce-a înfierat-o.

Trebue să înţeleagă întreaga Basarabie, că astfel putea să protesteze, cerând un lucru ce nu se putea acorda, numai un om care trăia prin toţi porii existenţei destinul dramatic al Basarabiei.

Transfiguraţi, trecuţi prin mii de primejdii, după ce ne-am dat contr buţia de sânge şi frenetică lubire de pământurile desrobite, cu părerea de rău a trecutului şi cu viziunea clară a viitorului, ne asoc'em la reflexia unui sătean din Bulboaca-Tighineş în urma aflării ultimatum-ului războinic al Albionului dat ţării româneşti: „Ce pot să ne mai facă!?".

Într'adevăr, ce mai pot acum să ne facă! Această siguranţă granitică în superba ascensiune a neamului românesc, aflată aici în Basarabia, este strâns legată de izvoarele din care s'a născut cel mai vehement protest pe care ar fi fost în stare să-l facă Basarabia şi pe care l-a făcut la timp prin replica dârză şi tăioasă a academicianului ei, Ştefan Ciobanu.

UN AVOCAT DIN CHIŞINĂU

TRIMIS IN JUDECATĂ PENTRU INSULTĂ

Prin rechizitoriul Parchetului Lăpuşna, a fost trimis în judecată, pentru insultă, culpă prevăzută în art. 512 din c. p., avocatul Gh. Barbos, din Chişinău, str. Dr. Slăjeschi Nr. 8.

In ziua de 3 Octombrie, avocatul Barbos s'a prezentat la locuinţa d-nei Balan Taisia, învăţătoare din Chişinău, pentru a ridica nişte obiecte, proprietatea d-sale, aflate la ea.

In timpul acesta s'a produs o ceartă între ei, iar avocatul Barbos a insultat-o de mai multe ori.

Parchetul, constatând vinovăţia, l-a trimis în judecată.

INFORMAŢIUNI

Redacţia revistei „Şcoala Basarabeană" roagă pe toţi vechi săi colaboratori să continue colaborarea lor la această revistă, trimiţându-şi articolele pe adresa:

Revista „Şcoala Basarabeană" Casa Învăţătorilor, str. I. C. Brătianu No. 97, Chişinău.

Potrivit dispoziţiunii d-lui Mareşal I. Antonescu, Conducătorul statului, Institutul naţional al cooperaţiei a trimis 1.300.000 kg. porumb din Basarabia, în regiunea Moţilor. Porumbul va fi distribuit populaţiei prin îngrijirea prefecturilor respective.

In ziarul „Universul" Nr. 329 din 4 Decembrie 1941, a apărut un comunicat prin care se aduce la cunoştinţa publicului internarea în lagăr a trei comercianţi contravenienţi la legea speculei ilicite şi a sabotajului economic.

La punctul I din acel comunicat, este trecut „căpitan în rezervă Grigorescu Gheorghe", proprietarul Cooperativei „Căpitan Grigorescu" din Tulcea.

Institutul Naţional al Cooperaţiei precizează că este vorba de o firmă individuală, anume Magazinul „Grigorescu" şi nici decum de o cooperativă.

ISTAMBUL, 11 (Rador). — Corespondentul agenţiei DNB transmite:

Acordul economic şi de plăţi turco-român, care ajunsese la scadenţă la 1 Noembrie 1941, a fost prelungit pentru o durată de încă două luni.

ISTAMBUL, 11 (Rador). — D. Mithat, fostul ataşat comercial al Turciei la Atena, a fost numit ataşat comercial al Turciei la Bucureşti.

El va intra în funcţiune peste câteva zile.

ANKARA, 12 (ESS). — După cum se anunţă din Bagdad guvernul irakian a refuzat să declare război Japoniei. Irakul vrea să se limiteze la ruperea relaţiilor diplomatice, pas pe care l-a făcut sub presiunea britanică care durează de mai multe săptămâni.

PUTERILE AXEI AU DECLARAT RĂZBOI STATELOR UNITE

Urmare din pagina 3-a

In acelaş timp, el promite ajutor nord-american Rusiei Sovietice.

Pe neaşteptate, la 10 Iulie, d. Knox, ministrul marinei nord-americane, anunţă că Statele Unite au ordonat să se tragă asupra vaselor de război ale Axei.

La 4 Septembrie, dând urmare acestui ordin, distrugătorul nord-american „Greeb" operează în colaborare cu avioane britanice contra unor submarine germane din Atlantic.

Cinci zile mai târziu un submarin german constată că distrugătoare nord-americane asigurau apărarea unui convoi britanic.

La 11 Septembrie, d. Roosevelt a rostit acea cuvântare în care confirmă că s'a dat ordin să se tragă contra tuturor vaselor Axei.

La 29 Septembrie vase de supraveghere nord-americane atacă un submarin german la este de Groenlanda, aruncând bombe de adâncime.

La 17 Octombrie distrugătorul nord-american „Kearney", protegând un convoi britanic, atacă din nou un submarin german cu bombe de adâncime, iar la 6 Noembrie forţe navale nord-americane, contrar dreptului gintilor sechestrează vasul german „Odenwald".

Atacurile insultătoare şi grosolăniile la adresa mea rostite de acest aşa zis preşedinte le voiu lăsa la o parte, socotindu-le neglijabile. De altfel, nici nu pot fi insultat de d. Roosevelt, căci îl socotesc bolnav mintal, la fel cum era pe vremuri Woodrow Wilson.

Ce forţe se ascund în spatele d-lui Roosevelt

Că acest om, cu suita sa evreească, luptă de ani de zile, cu aceleaşi mijloace şi contra Japoniei, o ştim prea bine. Şi în acest caz au fost utilizate aceleaşi metode. Cred că aţi resimţit cu toţii o uşurare când aţi văzut că în sfârşit un stat, primul, a protestat contra deformării unice şi nerusinate a adevărului şi dreptului, făcând tocmai pasul dorit de acest om şi de care nu trebue să se mire acum. Faptul că guvernul japonez, după negocieri de ani de zile cu acest falsificator, s'a săturat în cele din urmă să se mai lase batjocorit în mod atât de nedemn ne umple pe toţi, pe poporul german şi cred şi pe toţi ceilalţi oameni cinstiţi din întreaga lume de o adâncă satisfacţie.

Ştim ce forţe se ascund în spatele lui Roosevelt. Este eternul evreu care socoteşte că a sosit timpul să realizeze şi contra noastră ceeace am putut constata şi trăi cu groază în Rusia Sovietică.

Chiar dacă nu am fi fost aliaţi cu Japonia, ne-am da perfect seama că intenţia evreilor şi a lui Franklin Roosevelt al lor este să nimicească un stat după altul. Ceeace are de gând cu noi această altă lume este limpede. Ea a adus Germania democrată de altădată la înfometare. Germania national-socialistă de azi vor să o nimicească. Atunci când d. Roosevelt sau d. Churchill declară că vor să construiască mai târziu o nouă ordine socială, am impresia că m'aş afla în faţa unui bărbier chel care recomandă o pomadă incomparabilă pentru creşterea părului.

In ce priveşte poporul german, el nu are nevoie de pomană nici din partea d-lui Churchill, nici din partea d-lor Roosevelt sau Eden. El vrea numai ceeace i se cuvine. Şi acest drept de a trăi şi-l va asigura, chiar dacă ar unelti împotriva lui mii de Churchilli sau Roseveltl. Poate nici odată nu a fost poporul german mai conştient de viitor şi de onoarea sa.

Iată deci am pus să se remită azi paşapoartele însărcinatului cu afaceri al Statelor Unite şi să i se declare următoarele:

„Urmărind tot mai marea extindere a politicei tinzând la dictatura mondială nelimitată a preşedintelui Roosevelt, Statele Unite, împreună cu Anglia, nu s'au dat înlături dela nicium mijloc pentru a tăgădui popoarelor german şi italian, precum şi celui japonez, condiţiile unei existenţe fireşti. Guvernele Angliei şi Statelor Unite s'au pus în felul acesta contra oricărei revizuiri juste în vederea creerii unei ordine mai bune în lume.

Dela începutul războiului, preşedintele nord-american Roosevelt s'a făcut vinovat într'o măsură tot mai mare de a fi comis fărădelegi şi abateri dela dreptul internaţional dintre cele mai grave. Excese ilegale în ce priveşte vapoare şi alte proprietăţi ale germanilor şi italienilor s'au unit cu ameninţări, ba chiar cu răpirea ilegală a libertăţii personale a respectivilor, prin internare, etc.

Atacurile acestea ale preşedintelui Statelor Unite ce au devenit tot mai puternice, l-au dus în cele din urmă atât de departe, încât, contrar dreptului internaţional, a dat ordin marinei nord-americane să atace imediat, să tragă contra vaselor de naţionalitate germană şi italiană şi să le scufunde, oriunde le-ar întâlni. Ministrii nord-americani s'au lăudat chiar că ar fi scufundat în felul acesta criminal mai multe submarine germane. Vase comerciale germane şi italiene au fost atacate de crucişetoare nord-americane şi sechestrate, iar echipajele lor paşnice au fost închise.

Guvernul nord-american nu a putut să dea o desmintire când s'a dat publicităţii în Statele-Unite planul preşedintelui Roosevelt de a ataca Germania şi Italia în Europa cu forţe militare cel mai târziu în anul 1943. In felul acesta, sforţările Germaniei şi Italiei dovedind o răbdare sinceră şi incomparabilă de a evita o extindere a războiului, cu toate provocările insuportabile de ani de zile ale preşedintelui Roosevelt, şi de a menţine relaţiile cu Statele Unite au dat greş.

In faţa acestei realităţi, Germania şi Italia s'au văzut în cele din urmă silite, conform prevederilor pactului tripartit din 27 Septembrie 1940, de a purta războiul alături cu Japonia pentru apărarea şi deci pentru menţinerea libertăţii popoarelor lor şi imperiilor lor contra Statelor Unite şi Angliei.

Cele trei puteri au încheiat în consecinţă următorul pact pe care l-au semnat astăzi la Berlin:

TEXTUL PACTULUI DE ALIANŢĂ

ITALO-GERMANO-JAPONEZĂ CONTRA AMERICEI ŞI ANGLIEI

ROMA, 11 (Radorr. — Iată textul pactului de alianţă contra Statelor Unite şi Angliei, stipulat astăzi de Italia, Germania şi Japonia:

„Cu nestrămutata hotărire de a nu depune armele decât când războiul comun în contra Statelor Unite ale Americii şi Marei Britanii se va termina în mod victorios, guvernul italian, guvernul german, şi guvernul japonez au căzut de acord asupra următoarelor clauze:

Art. 1. — Italia, Germania şi Japonia vor purta în comun războiul ce le-a fost impus de Statele Unite şi Marea Britanie, prin toate mijloacele ce le stă la îndemână, până la terminarea lui prin victorie.

Art. 2. — Italia, Germania şi Japonia se angajează a nu încheia armistiţiu sau pace, fie cu Statele Unite, fie cu Marea Britanie, fără o înţelegere reciprocă şi deplină.

Art. 3. — Italia, Germania şi Japonia chiar după terminarea victorioasă a războiului vor colabora în mod strâns împreună, în sensul pactului tripartit stipulat la 27 Septembrie 1940, în scop de a realiza o dreaptă nouă ordine.

Art. 4. — Prezentul acord intră în vigoare imediat după semnătura sa şi va fi valabil pentru întreaga durată a pactului tripartit încheiat la 27 Septembrie 1940

Înaltele părţi contractante se vor pune de acord la momentul necesar, înaintea expirării susziusului termen, în vederea stabilirii modalităţilor ulterioare a colaborării lor prevăzute de articolul 3 al acestui acord".

Pactul este precedat de următorul preambul: „Politica preşedintelui Roosevelt, strâns legată de cea a Marii Britanii, a ţintit, în aceşti din urmă ani, un scop precis: de a stabili şi menţine o formă tiranică de dominare a resurselor lumii şi de a ridica popoarelor italian, german şi japonez orice posibilitate şi orice cale pentru satisfacerea celor mai elementare nevoi ale lor, de muncă şi de viaţă.

Această politică pe care Statele Unite şi Marea Britanie au urmărit-o cu perseverenţă şi încăpăţânare, s'a tradus prin repetatele lor refuzuri de a lua în considerare orice revizuire legitimă a situaţiei mondiale, revizuire care ar fi făcut posibilă crearea unei noui ordini de colaborare între popoare, colaborare care trebuia să aibă ca bază indispensabilă o mai echitabilă repartiţie a resurselor lumii, în conformitate cu necesitatea acestor popoare.

In cursul conflictului european preşedintele Roosevelt a asumat o atitudine făţiş ostilă puterilor Axei. El nu a ezitat în faţa oricărei iniţiative, oricărei măsuri şi oricărei ameninţări cari ar fi putut fi îndreptate împotriva acestor puteri.

Exemple de violări manifeste a dreptului gintilor pe cari le-a săvârşit şi le-a organizat, împotriva Italiei şi Germaniei sunt nenumărate. Este suficient a se reaminti violenţa cu care proprietatea şi libertatea individuală a supuşilor italieni şi germani au fost limitate şi suprimate; sechestrarea de vase italiene în porturile nord-americane, condamnarea şi internarea echipagiilor, ordinul dat marinei americane de a ataca, contrariu tuturor regulelor de drept, vase italiene şi germane, de a trage asupra lor şi de a le distruge.

Membrii guvernului american au îndrăznit chiar să se laude cu acţiuni de război săvârşite în contra vapoarelor Axei, precum şi cu agresiuni şi distrugeri a submarinelor noastre. Un program precis de agresiune împotriva Italiei şi Germaniei a fost în mod deschis şi repetat anunţat de către elementele cu răspundere americane, iar un document publicat de curând în Statele Unite — document a cărui autenticitate nu a putut fi desmintită — a dat pe faţă planul preşedintelui Roosevelt de a ataca cu armele, în 1943, Italia şi Germania.

La această politică de provocări şi de violări a dreptului gintilor, Germania şi Italia au opus cu seninătate şi cu mărinimie dorinţa lor sinceră şi adâncă de a evita un conflict cu Statele Unite şi prin aceasta un război.

CERCUL DE RECRUTARE LĂPUŞNA

ANUNŢ

Toţi evreii precum şi creştinii de origine etnică evree, cari fac parte din contingentele: 1913-1946 (născuţi în anii: 1891—1924), cari locuesc în raza Cercului de Recrutare Lăpuşna şi cari, la 28 Iunie 1940 au fost înscrişi la Cercul de Recrutare Lăpuşna, se vor prezenta la acest Cerc în zilele de 12 şi 13 Decembrie 1941, pentru a fi înscrişi în registrul special pentru evrei.

Acei cari nu se vor prezenta, vor suferi rigorile legii.

Comandantul Cercului de Recrutare Lăpuşna
(ss) **Colonel S. Cuteanu**

SUCCESELE STANDARDIZĂRII IN GERMANIA

Prin standardizarea diferitelor mărfuri şi materiale, Germania a isbutit să facă economii importante la care nici cei mai optimişti nu s'ar fi aşteptat atunci când a fost inaugurată această campanie. Astfel bunăoară la fabricarea cutiilor de cremă de ghete prin reducerea numărului de 60 de feluri de cutii la trei feluri de cutii se realizează o economie de 2500 tone de tinichea. In general fabricarea cutiilor de tinichea a fost mult redusă şi simplificată. In timp ce înainte existau 400 de feluri de cutii de conserve cu carne, azi nu mai sunt decât 36. Numărul cutiilor de conserve de peşte şi sardele a fost redus dela 45 la 12, al cutiilor cu „Frankfurter" dela 150 la 11, etc.

Bineînţeles că prin această uniformizare a cutiilor se aduce o foarte mare uşurare fabricării şi depozitării cantităţilor de tinichea. (RDV).

Cel mai mare magazin de geamuri din Basarabia
ION I. BUGULESCU
Chişinău, str. I. G. Duca 36 (fostă str. Tighinei), Telefon 78
Vinde geamuri de diferite grosimi: 2, 3, 4, 5, 6 mm., orice cantităţi şi cu vagonul direct comercianţilor mari din Basarabia şi Transnistria.
Deasemenea găsiţi în permanenţă în depozit geamuri: riglate, sârmate, mate şi ornament.
Feline de vânt sticlărie, diferite vopsele etc.

Parfumeria „ELLITE"
s'a deschis în str. Mareşal Badoglio No. 33 fost (Armeană) colţ cu str. Ion L. C. Brătianu, Chişinău. Bine asortată cu articole fine de toaletă. Notaţi bine adresa.

RESTAURANTUL „ENESCU"
Chişinău, str. Mihail Eminescu, No. 17 (între str. Regele Carol şi Regina Maria)
GRATAR, vinuri alese, bucătărie românească
Local familiar

Repr. generala pentru întreaga Basarabie
A. DEDEIAN
Bucureşti str. Labirint, No. 70
Chişinău, str. Mareşal Badoglio (fostă Armeană) No. 44

ANUNŢ
S'a deschis MAGAZINUL de GALANTERIE, cusături naţionale şi tricotaje. Se găsesc diferite obiecte de galanterie eftine şi convenabile.
Rog. convingeţi-vă
Str. Ştefan cel Mare No. 98 col't Regele Carol I (fost Puşkin)

Frizeria „MODERNĂ"
lucrători de primul rang
Preţuri convenabile
Str. Carol Schmidt colţ cu str. Regele Carol I (fostă Puşkin)

ANUNŢ
S'a deschis un ATELIER DE STRUNGĂRIE IN LEMN şi reparaţii de umbrele. Comenzile se execută prompt şi cu garanţii. Rugăm convingeţi-vă. Str. Mareşal Badoglio No. 84 (fost Armeană) colţ cu str. Carol Schmidt, Chişinău.

Ştampile de cauciuc se pot confecţiona prin „ASTRA" LIBRĂRIE ŞI PAPETARIE
Chişinău, Str. Regele Carol I No. 27

DOCTORUL IOAN P. CRUŞOVEANU
Stabilit în localitate, dă consultaţiuni medicale în fiecare zi, dela orele 2—8 d. m.
Boli interne, de femei, sifilis
Str. Ştefan-cel-Mare No. 128
Chişinău

Doctor în Medicină
A. BONCIU
Specialist în puericultură şi boli de copii
strada Regele Ferdinand I No. 139
Chişinău

Ion Izvoranu
Avocat
S'A MUTAT
Chişinău, strada M. Cogălniceanu 43
Consultaţii orele 3—7 după masă

Doamna Ţiu, croitoreasă, face cunoscut onoratei sale clientele că s'a întors din refugiu, stabilindu-se în Chişinău, str. Ştefan cel Mare No. 115, colţ cu str. Regele Carol I (fostă str. Puşkin).

Pregătiţi pachetele cu daruri pentru colecta AJUTORIUL DE IARNĂ

MICA PUBLICITATE

MARE OCAZIE!
De vânzare sobe de teracotă şi faianţă germană (complecte) de orice mărime.
A se adresa în strada Unirii 21, colţ cu str. I. C. Brătianu. Chişinău.

PIERDUT livretul militar eliberat de Cercul de Recrutare Lăpuşna pe numele Sofronov Afanasie ctg. 1923 No. matricol 2111, două dovezi de rămânere la vatră după concentrare şi certificatul de naţionalitate tot pe acelaş nume.
Aducătorului, recompensă bună.
In caz contrar, se declară nule şi fără nici o valoare în mâinile oricui s'ar afla.

Arhiepiscopia Chişinăului are trei posturi libere pentru oameni de serviciu.
Doritorii se vor adresa Consiliului Eparhial.

SE REPARĂ stilouri la legătoria de cărţi „Modern", Chişinău, str. Mareşal Badoglio, 24
Proprietar: ION VOLODIN

OFERTE DE SERVICIU
FOST ofiter activ, român etnic, 30 ani, garanţie morală şi materială, reducere 75% pe C. F. T., caută orice ocupaţie în Chişinău. Răspunsul la ziar.

SE CAUTĂ om de serviciu la Şcoala Practică de Contabilitate d'a Chişinău, str. Principele Nicolae Nr. 28. Salarul bugetar de 3300 lei plus primă de reşedinţă. Doritorii se vor adresa cu acte în regulă.

VIAŢA BASARABIEI

I. P. S. S. MITROPOLITUL GURIE LA CHIŞINĂU

Am anunţat la timp că a încetat din viaţă mama I. P. S. S. Mitropolitul Gurie al Basarabiei, în comuna Ruseştilor jud. Lăpuşna.

Înaltul ierarh, care nu mai venise în Basarabia de câţiva ani, a sosit în localitate, de unde a plecat în comuna Ruseşti, oficiind înmormântarea mamei sale.

I. P. S. S. a vizitat atât Chişinăul şi instituţiile bisericeşti, cât şi satele din împrejurimile Ruseştilor.

I. P. S. S. s'a oprit pentru câteva zile în localitate, după care va părăsi oraşul, întorcându-se la metania stabilită de Sfântul Sinod.

Înaltul ierarh a fost foarte emoţionat când a văzut pentru prima dată Chişinăul complectamente ruinat.

Comerciantul Ernest Covalschi internat în lagăr pentru crimă de sabotaj economic

Ministerul Afacerilor Interne, aduce la cunoştinţă că numitul ERNEST COVALSCHI, comerciant din Bucureşti, a fost internat în lagăr pentru motivul că a contravenit la legea pentru reprimarea speculei ilicite şi a sabotajului economic, ascunzând 110 kgr. săpun.

NOUI COMERCIANŢI DAŢI IN JUDECATĂ PENTRU CRIMĂ DE SPECULĂ ŞI SABOTAJ ECONOMIC

Organele de control şi inspecţiuni ale Primăriei Municipiului Chişinău au dresat acte de dare în judecată a următorilor comercianţi, pentru crima de specula şi sabotaj economic:

Ilie Marin, str. Muncesti, pentru că a vândut slănina cu 160 lei kgr. în loc de 120 lei kgr., cât este stabilit prin ordonanţele municipale;

Grigore Volcovitchi, pentru neafişare de preţuri.

Pr. Pavel Guciujna a obţinut deslegarea de a reveni la parohia Orhei

Autorităţile bisericeşti din Chişinău sunt informate că Pr. Pavel Guciujna, preşedintele Clerului Ortodox din Basarabia, căruia nu i se îngăduise să revină în această provincie, a primit deslegarea în acest sens, în urma aprobării d-lui Mareşal Ion Antonescu, Conducătorul Statului.

Astfel, Pr. Pavel Guciujna urmează să-şi reia postul la parohia din Orhei unde a lucrat o viaţă întreagă pe tărâm bisericesc, obştesc şi cooperatist.

In timpul refugiului, P. C. Sa a funcţionat la biserica Mavrogheni din Bucureşti. Pr. Pavel Guciujna şi-a luat rămas bun dela enoriaşii săi în cadrul slujbei religioase din Duminica trecută.

Cu prilejul predicei ţinute, a subliniat că a găsit atât din partea credincioşilor cât şi din partea clerului parohiei respective o frăţească înţelegere şi susţinere. In continuare, a arătat că pe de o parte, regretă rupeeea legăturilor cu enoriaşii păstoriţi în refugiu, dar că pe de altă parte, este fericit ştiind că revine la enoriaşii din locurile natale.

In numele credincioşilor a vorbit d. Gh. Lungulescu, redactor la ziarul „Universul", care a rostit o inimoasă cuvântare, scoţând în evidenţă puterea de muncă a Părintelui Guciujna şi regretând despărţirea sa de parohienii bisericii Mavrogheni.

La urmă a vorbit şi preotul-paroh al acestei biserici, care şi-a exprimat părerea de rău faţă de plecarea părintelui Guciujna.

Trimeşi în judecată pentru exproprierea forţată a unui magazin

Curtea de Apel din Iaşi a trimes Parchetului trib. Lăpuşna o copie după decizia acelei curţi, prin care au fost trimeşi în judecata instanţelor militare din Galaţi, următorii:

Ion Grigoriu, tipograf din Chişinău str. 27 Martie, Const. Rădulescu, Nicolae Ciulei, Gh. Ene şi N-lae Andor, toţi din Huşi, pentrucă în anul 1940, în luna Noembrie, s'au prezentat la comerciantul de pielărie Meiroviei, din oraşul Huşi, spunând că magazinul este expropriat în vederea românizării, dresând cuvenitul proces verbal de predarea magazinului lui N-laie Ciulei.

După 5 săptămâni au chemat la federala „Luceafărul" din Huşi pe susnumitul comerciant, forţându-l să semneze actul de vinderea şi cumpărarea magazinului, cu 80.000 lei, către N-lae Ciulei.

Parchetul găsind că afacerea priveşte instanţele militare, a făcut apel, care a fost admis şi care se va judeca de către instanţele militare din Galaţi.

Soluţionarea problemei cărţilor aparţinând fostelor librării din Chişinău

In localitate au început lucrările pentru triarea cărţilor găsite în depozitele sovietice,— lucrări ce sunt făcute de institutori şi profesori detaşaţi în acest scop.

In afară de cărţile cari au aparţinut refugiaţilor, bibliotecilor publice, şcolare, etc., s'a constatat că foarte multe cărţi fac parte din proprietatea librăriilor cari au funcţionat aci până la 23 Iunie 1940.

Printre aceste librării, numai singurele două erau româneşti: „Cartea Românească", având 2 magazine şi „Isbânda", librăria cooperativă a Învăţătorilor, cu un singur magazin.

Urmează deci ca o parte din cărţile respective să fie redate acestor librării, dintre cari „Cartea Românească" şi-a reînfiinţat unul din magazine, iar librăria cooperativă „Isbânda" a Asociaţiei Învăţătorilor din Chişinău, aflându-se în stadiu de reorganizare.

PROBLEME BASARABENE

CONSUMATORII SPECULANŢI

Normalizarea vieţii în provincia desrobită e un fapt împlinit. Pieţile — în ciuda tuturor celor ce nu încetează să se tângue că li se par goale, — sunt arhipline (cuvântul e foarte potrivit!) de toate bunătăţile, ba sunt zile când oraşul nu mai poate consuma cantităţile de alimente, pe care ţăranul le aduce în fiecare dimineaţă spre vânzare.

Fiind pline satele, e plin şi oraşul de produse alimentare, ba şi Capitala ţării la parte la ospăţul basarabean.

Bine înţeles, pentru cucoanele ce se trezesc la zece dimineaţa şi vin în piaţă când ţăranii au ajuns de mult acasă cu căruţele golite, desigur că e lipsă de alimente, fiindcă în Chişinău nu obişnuieşte nimeni să-şi aducă la geam trufandale sătesti, existând locuri speciale pentru vânzarea lor. Deasemenea pentru cei ce şi-au însuşit credinţa, că în Basarabia se pot căpăta toate pe degeaba, pieţele sunt goale şi inaccesibile.

Dar pentru consumatorul harnic şi onest, care ţine seamă întotdeauna de echilibrul normal al vieţii, traiul în provincia desrobită a Basarabiei a reintrat de mult pe făgaşul firesc al momentului actual.

Preţurile sunt foarte mari, specula nu topeşte — se plâng ca de obiceiu criticăreţii — fără să se vadă cine sunt adevăraţii promotori ai speculei şi fără să facă anumite comparaţii destul de concludente.

Intr'adevăr, intermediarii care pun mâna pe marfa ţăranului şi contra cărora noi am dus întotdeauna aspre campanii, animalele acestea care vor să se îmbogăţească fără muncă, aceştia sunt primii susţinători ai speculei. Contra lor guvernul Mareşalului a înfiinţat lagărele de muncă, iar organele noastre de control încep treptat să-i pescuiască. Primul transport de astfel de speculanţi a şi plecat spre lagărul Tg. Jiului.

Dar ce ne facem cu consumatorii speculanţi? Aceştia-s cei mai periculoşi, fiindcă împinşi de un îndărătnic simţ egoistic, pentru a căpăta cât mai multe cantităţi de alimente pe piaţă destinate unor stomacuri fără fund, urcă în detrimentul şi al producătorului şi al celorlalţi consumatori, care n'au parale de risipă, toate preţurile la cifre fantastice.

Dacă astăzi laptele a ajuns la 25 lei kg. vina nu e a lăptăreselor, ci a tuturor acelora care le ies înainte şi le îndeasă paralele în palmă numai pentru a-şi strânge mai iute cantitatea exagerată de lapte de care au nevoie, a tuturor acelora care uimesc pe bieţii ţărani prin preţurile ce le oferă, distrugând sănătoasa cumpănă a preţurilor obişnuite, instituită de organele Primăriei. Ţăranul nu e speculant de meserie, el „aude" că se plăteşte aşa şi cere după cum au plătit unii dintre astfel de consumatori grăbiţi şi fără de scrupule.

Cu astfel de egoişti, oricâtă străduinţă ar depune d. col. Anibal Dobjanschi, primarul Municipiului nostru, împreună cu aparatul său de control, care s'a dovedit a fi foarte vigilent şi foarte bine informat, specula nu va putea fi reprimată niciodată.

Trebue să se instituie un control şi al consumatorilor, iar cei ce vor fi prinşi că n'au unde topi parale, să le verse prin amenzi severe acolo de unde le primesc, fiindcă este inadmisibil astăzi, când cumpătarea şi răbdarea sunt un imperativ naţional, a deruta mersul normal şi onest al comerţului românesc.

S'au văzut cazuri când cucoane pofticioase au smuls din mâinile altor cumpărătoare ulcioarele cu smântână târguite gata, ridicând preţul la o valoare de trei ori mai mare. Ţăranca a rămas zăpăcită de această avalanşă de parale şi abia pe drum şi-a dat seama, că ar fi o proastă dacă n'ar vinde cu preţul oferit de cucoana cu blană de vulpe la gât.

Trebue să se mai gândească aceşti consumatori speculanţi şi la greutatea leului românesc. N'au nici calitatea morală dacă li se dăruieşte din abundenţă, n'au nici autoritatea cuvenită să-l arunce pe fereastră, încurajând ilegalitatea.

Specula şi limba înamică din Chişinău vor putea fi extirpate numai cu concursul publicului, fiindcă autoritatea nu e în stare să strivească conştiinţele — aşa cum procedau barbarii urgiei roşii al cernitului an 1940.

La o parte lăcomia, iar cine-l plin de grăsime bănească să-şi toarne contribuţia pe masa „Ajutorului de iarnă", pentru a da putinţă şi celor fără foc în casă să simtă şi ei odată că sunt consumatori, deoarece fărădelegea şi lipsa de omenie susţinută prin bani vor atrage după sine pedeapsa satisfăcătoare.

E deajuns ca zece pofticioşi de aceştia să fie amendaţi şi specula din Chişinău nu-şi va mai putea menţine existenţa.

Sergiu Matei Nica

NOUI PROBLEME JURIDICE IN BASARABIA

Faptul că Basarabia a fost timp de un an de zile sub jugul bolşevic, sau cum spuneau stăpânitorii de ieri: făcea parte din URSS, a dat naştere la o serie de conflicte de legi, ce mai de vreme sau mai târziu, urmează să fie soluţionate de instanţele româneşti locale sau poate chiar de Inalta Curte de Casaţie şi Justiţie.

In penal, problema pare fi rezolvată prin retroactivitatea legiuirilor noastre penale, rămânând doar ca o tristă amintire aplicarea legilor penale sovietice în Basarabia. E destul să citez doar un delict din Codul Penal al URSS, ca să ne dăm seama de monstruozitatea principiilor juridice ce au stat la organizarea statului, a cumu afiat în agonie.

Dacă cineva învăţa pe un minor să creadă în Dumnezeu şi să rostească rugăciuni, săvârşea un delict şi după art. 122 c. pen. sovietic urma să fie pedepsit cu un an închisoare.

In materia civilă însă, situaţia este cu mult mai complicată. Intr'adevăr până la anul 1928 inclusiv, în Basarabia era în vigoare vechiul cod civil rusesc; dela 1928 până la 28 Iunie 1940 se aplicau legiuirile civile româneşti; dela 28 Iunie până la desrobirea Basarabiei se aplica legislaţia civilă a Republicei sovietice socialiste ucrainene; iar după desrobire au fost retrăduse legiuirile româneşti. Să nu scăpăm din vedere că şi legiuirile noastre au suferit diferite modificări în ultimii ani. Iată că acelaş teritoriu (cu populaţia lui) a fost guvernat consecutiv de patru legiuiri civile diferite, într'un răstimp mai mic de două decenii.

Mai multe afaceri civile, mai mult sau mai puţin importante, care momentan încă n'au ajuns în faţa instanţelor judecătoreşti, — dar desigur vor ajunge cât de curând — vor trebui să fie rezolvate de acestea, soluţionându-se astfel conflictele de legi.

In treacăt doar vreau să pomenesc câteva chestiuni juridice mai importante, care îşi aşteaptă rezolvarea de la instanţele judecătoreşti din Basarabia:

1. Chestiunea actelor de stare civilă şi a divorţurilor;

2. Chestiunea valabilităţii actelor şi tapelor juridice întocmite şi săvârşite sub ocupaţia sovietică;

3. Chestiunea cetăţeniei;

4. Chestiunile în legătură cu absenţii (deportaţii, mobilizaţii de sovietici, dispăruţi în timpul operaţiunilor militare, etc.);

5. Situaţia celăţenilor sovietici, rămaşi în Basarabia (fie că rămânerea lor este în legătură cu contractarea căsătoriei cu basarabeni (basarabence), fie că rămânerea lor are alte cauze);

Această enumerare, desigur necomplectă, şi făcută dealtfel fără nici un criteriu ştiinţific, dovedeşte cu prisosinţă existenţa mai multor probleme, fie din domeniul dreptului şi procedurii civile, fie din domeniul dreptului internaţional privat.

In articolele, ce vor urma, voiu căuta să discut aceste probleme juridice noi, apărute în Basarabia.

Nicolae N. Gardelean
avocat

DIN BĂLŢI

Reînvierea economică a oraşului

Bălţi, în perioada dela 1918-1940, sub scutul Statului Român, constituia în nordul provinciei basarabene, un important centru economic. Aci exista o viaţă şi o mişcare comercială industrială intensă.

Un an de stăpânire bolşevică şi războiul au adus ruină în cecace munca şi silinţa au putut înfăptui în cele două decenii de chibzuită administraţie românească.

Revenind la sânul Patriei prin jertfa bravilor noştri ostaşi, oraşul nostru începe a renaşte din cenuşa proprie păşind treptat pe drumul înfloririi economice şi a refacerei neguţului românesc.

S'au deschis mai multe prăvălii şi magazine cu coloniale, de stofe şi pânzeturi, o cofetărie, cafenea, o mare librărie şi depozit de ziare şi altele.

Negustorii români au aci un teren larg şi propice unde pot activa cu mult succes.

Dându-li-se acestora un sprijin efectiv din partea Statului, viaţa comercială a Bălţilor s'ar lua curând aspectul normal deservind o întreagă şi bogată regiune.

Instalarea Comisiei interimare a Camerei de comerţ

In cadrul unei solemnităţi deosebite a avut loc inaugurarea localului Camerei de comerţ Bălţi-Soroca şi instalarea comisiei interimare. După oficierea Te-Deum-ului, s'a dat citire decretului de numire a membrilor comisiei interimare, luându-li-se jurământul de către d. Nicola, prim preşedinte al Tribunalului Bălţi. S'a procedat apoi la constituirea comisiei, alegând ca preşedinte pe d. A. Gaben, vicepreşedinte pe d. Gheorghiţă Mihail şi membru în comitetul de direcţie pe d. Culache Ion.

Au luat parte la solemnitate d. ing. Nicolaescu, director ministerial şi d. Moldovanu inspector comercial, precum şi o numeroasă asistenţă.

Cooperatiste

Pentru buna mers al vieţii cooperatiste în judeţ, Institutul Naţional al Cooperaţiei a numit următorul comitet de conducere la federala cooperativelor „Colaborarea" din Bălţi: D-nii Zaharia Victor, inginer agronom, Vasile Focşa şi Teodor Molea — institutori.

Aprovizionarea cu lemne

Primăria a luat măsuri pentru aprovizionarea oraşului cu lemne de foc, care se vor distribui populaţiei.

In acest scop s'a dat concursul necesar organelor silvice C. A. P. S. din localitate pentru aducerea lemnelor necesare.

Când va începe circulaţia tramvaielor la Chişinău

După cum am anunţat prin ziarul nostru, Primăria Municipiului nostru luase măsurile necesare ca pentru data de 6 Decembrie, tramvaiul să fie pus în funcţiune.

Intrucât însă terminarea lucrărilor a suferit o întârziere, circulaţia tramvaiului local va începe între Crăciun şi Anul Nou.

GÂNDURI DELA UN PATRON

Liceul Alecu Russo şi-a serbat patronul. A fost o zi de cinstire a şcoalei, un moment de reculegere pentru toţi.

Capela, curăţită după urma bolşevicilor, a răsunat adânc în glas de rugăciune, iar chipul blând al marelui Ierarh Nicolae, a fost alături de tinerile odrasle.

Lumea de ieri, străină de biserică şi de neam, a fost isgonită şi'n locul ei s'au plantat iarăş, românismul curat şi ortodoxia apărătoare.

Cuvântul Directorului a trăit în cadenţă, în care vibra românul şi creştinul, Dumnezeu, puterea nemărginită, a frământat tot cugetul lui, iar candela care ardea la chipul marelui Ierarh, era chezăşia întoarcerii din captivitate.

Icoana aprinsă ce i-a luminat calea şi mintea, i-a spus Directorului că se va întoarce iarăşi în vechiul locaş.

Cine a crezut temeinic în reîntoarcere, cine a plecat cu duhul cerului în suflet, se bucură întreg azi, când vine din nou în acest pământ, pe porţile acestei cetăţi de lumină.

Cerul a primit în spaţiul său gândurile românilor, şi podoaba lui este azi cinstirea noastră.

Au vibrat mult vorbitorii şi au pomenit cu drag şi pe cel ce le-a dat numele, cel care a cântat cu atâta drag România.

In portul drag românesc, au jucat şcolarii hora noastră sănătoasă şi vioaie.

In chiuitul lor s'a trezit iarăş românul, tot vesel şi spumos. A tresăltat în hora cea bătută, cu pasul viu şi cadenţat.

Ţinuta pasului, costumul potrivit, chiuitul, ca simbol de spontaneitate şi trăire adevărată, ne-au mişcat.

Un fiu al Basarabiei şi-a cântat în viersuri dragi, scumpul lui pământ.

Au fost numai gânduri curate în tot ce s'a spus şi s'a văzut. O linişte domnea peste sală, peste chipurile românilor, ce veniseră să-şi serbeze patronul.

S'au închinat, s'au bucurat apoi că s'au întors acasă. Au cântat, au jucat, căci aşa ştie românul să cinstească zilele mari.

Cei răi n'au ştiut ce zace în sufletul lui, i-au vroit să-i fure casa.

Dar crezul lui, ctitorii neamului, l'au adus iarăş în lumină şi'n sanctuarul credinţei şi al dreptăţii.

Dorim Basarabiei tot asemenea gânduri şi trăiri.

Emilian Petrescu

Reîntregirea preoţilor şi cântăreţilor basarabeni rămaşi sub ocupaţie

Astăzi a sosit în localitate P. S. Episcop Efrem al Basarabiei, venind dela Bucureşti, unde a susţinut o serie de interese bisericeşti locale pe lângă Sf. Sinod şi pe lângă ministerul culturii naţionale şi al cultelor.

Printre altele, P. S. Episcop Efrem a intervenit la ministerul cultelor pentru reîntregirea în funcţiuni a tuturor preoţilor şi cântăreţilor verificaţi de comisiunile de revizuire şi găsiţi nevinovaţi, achitându-li-se şi salariile respective.

Aceasta, pentru a se veni în ajutorul familiilor clericilor, aplicându-se astfel dispoziţiunile Sf. Sinod ca toate serviciile să poată fi făcute graiuit şi pentru a nu se mai face deosebire între clericii refugiaţi şi cei rămaşi sub ocupaţie.

ARESTAREA UNOR PÂNGĂRITORI LA NISPORENI-LĂPUŞNA

In com. Nisporeni-Lăpuşna, un mănunchiu de căruturari aţi satului au luat mai de mult iniţiativa ridicării unui monument Regelui Ferdinand I Intregitorul.

In timpul retragerii autorităţilor române în Iunie 1940 câţiva renegaţi şi anume: Ştefan şi Vasile Vite, foşti în slujba N.K.V.D.-ului Grigore Livovsky fost şef al clubului sovietic local, Ştefan Chirodonian, fost preşedinte al sovietului comunal, au dat jos statuia şi au pângărit-o.

Imediat după alungarea hoardelor bolşevice, şeful de post d. Plut, Ioan Frunză i-a arestat pe nelegiuiţi şi i-a înaintat Curţii Marţiale.

O serbare în folosul cantinelor şcolare la Chişinău

Sub patronajul d-nei Natalia Col. Dobjanschi, la şcoala primară No. 8 de fete, din localitate, se organizează pentru Duminică, 14 Decembrie, o serbare în folosul cantinelor şcolare din oraşul nostru.

Serbarea va avea loc la Şcoala No. 4 de băeţi, strada G-ral Averescu, (fostă str. Ismailului) No. 74, între strada Carol Schmidt şi Alexandru cel Bun.

Programul va fi disputat de elevii şcoalei primare de mai sus prin executare de coruri, recitări, piesă de teatru, dansuri naţionale, etc.

Ţinându-se seamă de faptul că această serbare se va desfăşura într'un cartier muncitoresc, însemnătatea ei patriotică şi naţională, este destul de evidentă.

Inviorarea pieţei Chişinăului

In ultimul timp, pe piaţa locală a început să se constate o înviorare cu tendinţe de creştere.

Produsele alimentare au început să abunde pe piaţa de desfacere, odată cu suprimarea ordonanţelor municipale, preţurile fiind lăsate libere.

Ţăranii aduc la oraş, păsări, ouă, făină, cartofi, fasole, etc.

Tăierile de porci se fac pe o scară întinsă. Cu toate că Institutul Naţional al Cooperaţiei exportă din această provincie spre centrul ţării mari cantităţi de carne, piaţa locală este pe deplin aprovizionată cu acest articol.

Societatea Cooperativă „Nestriana" procură suficiente cantităţi de produse alimentare de prin satele centrale ale provinciei noastre, asigurând şi ea o bună aprovizionare a Chisinăului, ca şi a regiunilor lipsite din ţară.

REDACŢIONALE

Ziarul „Basarabia" trebuind să fie oglinda reală a vieţii obşteşti din provincia dintre Prut şi Nistru, în cadrul nouei vieţi a României reîntregite, corespondenţii noştri sunt rugaţi cu insistenţă să ne trimită numai ştiri cu caracter local.

Ziarul *Basarabia* caută spre imediată angajare corespondenţi harnici în: Hotin, Soroca, Bălţi, Chilia, Dubăsari, Cahul, Ungheni şi Bolgrad.

Corespondenţele de probă se vor trimite: Secretariatului de Redacţie al ziarului „Basarabia", Bulevardul Lascar Catargiu No. 31, Bucureşti III.

*

D. MIHAI MĂNDRESCU, conducătorul corului căminului cultural „Unirea", com. Străşeni, jud. Lăpuşna: Vă facem cunoscut că aţi fost angajat corespondent al ziarului nostru în localitatea dvs. Trimiteţi-ne corespondenţe regulate despre activitatea Căminului dvs. Cultural, despre lucrările edilitare ale primăriei, etc.

ULTIMA ORA

GERMANIA IN STARE DE RĂZBOI CU STATELE UNITE

BERLIN 11 (Rador). — D. von Ribbentrop, ministrul afacerilor străine al Reichului a remis, Joi la prânz, o notă a guvernului Reichului, însărcinatului cu afaceri al Statelor Unite.

In această notă se spune că guvernul Statelor Unite, după ce şi-a violat în nenumărate rânduri neutralitatea, a trecut la acte ostile faţişe, creînd astfel starea de război.

Nota spune că guvernul Reichului, rupând relaţiunile diplomatice cu Statele Unite, declară că în aceste împrejurări provocate de preşedintele Roosevelt, Germania se consideră cu începere de astăzi, şi ea în stare de război cu Statele Unite.

GARNIZOANA CETĂŢII TOBRUK BOMBARDATĂ VIOLENT DE AVIAŢIA ITALO-GERMANĂ

ROMA 11 (Rador). — Iată comunicatul marelui cartier general al forţelor armate italiene cu No. 557:

Presiunea inamicului împotriva poziţiilor noastre fortificate de pe frontul Sollum a continuat în cursul zilei de ieri; la sud şi la sud-vest de Tobruk au avut loc lupte locale, în cursul cărora divizia „Trento" a distrus 25 de care armate inamice, precum şi numeroase alte mijloace mecanizate.

Formaţiuni de bombardament în picaj italo-germane au atacat instalaţiunile portului Tobruk precum şi concentrările de trupe şi mijloace inamice în zona cetăţii.

In cursul luptelor aeriene aviaţia de vânătoare germană a doborît cinci avioane inamice.

In după amiaza zilei de Miercuri avioane inamice au efectuat o incursiune asupra oraşului Tripoli, cauzând câteva incendii şi nici o victimă.

Unităţile navale inamice au bombardat Miercuri Derna, avariind spitalul „Principo di Piemonte"; au fost câtiva răniţi printre infirmierii spitalului. Un crucişetor inamic de tonaj mijlociu care a participat la această acţiune, a fost atins de avioanele noastre torpiloare.

Un avion inamic a aruncat în noaptea trecută câteva bombe asupra portului Catania; nici o stricăciune; o persoană a fost rănită.

Baza navală dela Valetta (Malta) a fost bombardată noaptea trecută de către un detaşament al aviaţiei noastre.

Pe frontul Crimeei: In prima linie, sub bombardamentul inamic, servanţii unei mitraliere înlocuesc ţeava

RĂZBOIUL TOTAL DIN RĂSĂRITUL INDEPĂRTAT

— Japonia, stăpână pe apele Pacificului şi Oceanului Indian —

TOKIO, 11 (Rador).-Corespondentul Agenţiei D. N. B. transmite:

In legătură cu victoriile navale japoneze, „Hochi Shimbun" scrie că Japonia posedă acum dominaţia navală în Pacific şi în Oceanul Indian. A sosit ziua în care dominaţia navală a trecut din mâinile Marei Britanii în acelea ale Japoniei.

„Miyako Shimbun" arată că războiul abea a început şi e limpede ca lumina zilei că Marea Britanie şi Statele Unite îşi vor fi revenit din groaza lor momentană.

In urma loviturilor hotărîte date de Japonia, s'a decis la Londra ca o mare parte din trupele australiene instruite şi care se află în Egipt să fie trimise grabnic în Extremul Orient. Parte din aceste trupe ar şi fi fost îmbarcate.

TĂIEREA CABLULUI INTERNAŢIONAL DINTRE STATELE UNITE ŞI HONGKONG

STOCKHOLM, 11 (Rador). — Corespondentul agenţiei DNB anunţă: Postul de radio Shenectady anunţă că japonezii au tăiat cablul internaţional dintre Statele Unite şi Hongkong.

BRAZILIA RĂMÂNE ÎN AFARA CONFLICTULUI JAPONO-AMERICAN

LISABONA, 12 (ESS). — Brazilia rămâne în afara conflictului dintre Statele Unite şi Japonia. Cercurile politice din Lisabona au această convingere. Se subliniază de asemenea că prin toate tratatele pan-americane de până acum, marile ţări din America de Sud nu sunt ţinute să urmeze comandamentele Washingtonului nici atunci când Statele Unite ar fi atacate din pricina politicei lor externe.

PACT DEFENSIV ŞI OFENSIV ÎNTRE JAPONIA ŞI THAILANDA

TOKIO, 11. (Rador). — Corespondentul agenţiei DNB retransmite o ştire a Oficiului japonez de Informaţii prin care acesta anunţă că Joi dimineaţă Japonia şi Thailanda au încheiat un acord ofensiv şi defensiv.

81 AVIOANE AMERICANE DISTRUSE LA MANILLA

TOKIO 11 (Rador). — Corespondentul Agenţiei DNB retransmite o ştire a postului de radio Tokio din care rezultă că în cursul luptelor aeriene dela 10 Decembrie deasupra Manillei au fost doborîte sau distruse pe sol 81 avioane americane.

DEZARMAREA GARNIZOANEI AMERICANE DIN PEKING

TOKIO, 11. (Rador). — Mica garnizoană din Peking a fost desarmată, Joi dimineaţa, fără incidente. A fost deasemeni desarmată garda legaţiei americane din Tokio.

AVIOANE INAMICE DISTRUSE ÎN MALAEZIA

TOKIO, 11 (Rador). — Un comunicat oficial anunţă că dela începutul ostilităţilor în Pacific, forţele aeriene japoneze au distrus numai pe teritoriul Malaeziei 86 avioane inamice. Dintre acestea, 30 au fost doborîte în lupte aeriene.

ALTE AVIOANE AMERICANE DISTRUSE

TOKIO, 11 (Rador). — Corespondentul agenţiei HAVAS OFI comunică:

Secţia navală dela marele cartier general imperial publică Joi la orele 16 un comunicat în care spune că aviaţia navală japoneză a doborît în lupte aeriene mai mult de 45 avioane americane şi a distrus altele 36 pe pământ, în cursul masivului atac dat ieri în golful Manilla. In afară de acestea, un distrugător şi un submarin au fost scufundate, iar un vas de transport a fost avariat.

TRUPELE AUSTRALIENE DIN EGIPT AU FOST TRIMISE ÎN EXTREMUL ORIENT

STOCKHOLM, 12 (Oriente). — In urma loviturilor hotărîte date de Japonia, s'a decis la Londra ca o mare parte din trupele australiene instruite şi care se află în Egipt să fie trimise grabnic în Extremul Orient. Parte din aceste trupe ar şi fi fost îmbarcate.

CAPITALA INSULEI GUAN, CUCERITĂ DE FORŢELE JAPONEZE

TOKIO, 11 (Rador). — Corespondentul agenţiei DNB comunică:

Departamentul armatei de uscat din marele cartier general imperial a comunicat Joi la orele 16.30 că forţele japoneze care au debarcat în insula Guam au cucerit capitala Agana şi au făcut prizonieri 350 de americani printre cari comandantul militar şi guvernatorul general George J. Mc. Millin precum şi numeroşi alţi ofiţeri.

Forţele japoneze procedează la acţiuni de curăţire. In comunicatul dat se spune că toate aceste operaţiuni s'au desfăşurat fără ca japonezii să fi avut pierderi.

In acelaşi timp, 25 de japonezi care fuseseră internaţi de autorităţile americane au fost eliberaţi.

FLOTA JAPONEZĂ CONTROLEAZĂ TOATE APELE CHINEZE ŞI JAPONEZE

SHANGHAI, 12 (Rador). — Corespondentul agenţiei STEFANI comunică:

Societăţile japoneze de navigaţie anunţă că activitatea lor continuă nestingherită şi fără vreo modificare a orarului sau itinerariilor întrucât flota japoneză controlează toate apele chineze şi japoneze.

VASELE JAPONEZE AU FOST ZĂRITE ÎN REGIUNEA PORTULUI SAN FRANCISCO

NEW YORK, 12 (Oriente).— In cercurile militare locale se afirmă că la 20 mile de Golden Gate, în regiunea maritimă a marelui port american San Francisco ar fi fost zărite vase japoneze de război, de către aviaţia navală americană.

ITALIA A DECLARAT RĂZBOI AMERICEI

ROMA, 11 (Rador). — Joi la orele 14.30, ministrul afacerilor străine contele Ciano a primit la Palatul Chigi pe însărcinatul cu afaceri al Statelor Unite căruia i-a făcut următoarea comunicare:

„Majestatea a Regele-Impărat declară că Italia se consideră, cu începere de astăzi, în stare de război cu Statele Unite ale Americii".

DISCURSUL DUCELUI

ROMA, 11 (Rador). — Iată textul discursului pronunţat de Duce:

Camarazi,

„Astăzi este încă o zi de hotărîre solemnă în istoria Italiei şi de evenimente memorabile destinate să dea un nou curs istoriei continentelor.

Puterile pactului tripartit, Italia fascistă şi Germania national-socialistă, tot mai strâns unite între ele se alătură astăzi eroicei Japonii contra Statelor Unite ale Americei. Pactul tripartit devine o alianţă militară care grupează în jurul ei drapelele a 250.000.000 de oameni gata la orice pentru a învinge.

Nici Axa, nici Japonia, nu au voit extinderea conflictului. Un om, un singur om autentic şi democratic despot, printr'o nesfârşită serie de provocări, înşelând printr'o supremă fraudă pe însăşi poporul tării sale, a voit războiul şi l-a pregătit zi de zi cu o perzistenţă diabolică

Formidabilele lovituri ce, pe imensa întindere a Pacificului, au fost deja date forţelor americane, a dovedit care este puterea soldaţilor Imperiului Soare-Răsare.

Vă spun şi vă repet că a lupta alături de aceşti soldaţi este un privilegiu.

Astăzi pactul tripartit, în plenitudinea mijloacelor sale morale şi materiale, este un puternic instrument de război şi chezăşia sigură a victoriei Mâine el va fi făuritorul şi organizatorul unei păci juste între popoare.

Italieni şi italience: Incă odată, toţi ca unul, în picioare! Fiţi demni în acest ceas istoric! Vom învinge!"

Discursul Ducelui a fost întrerupt de ovaţiunile mulţimii mai ales în pasajul în care a omagiat eroismul japonezilor. La finele cuvântării mulţimea a făcut formidabile şi interminabile ovaţiuni.

Pentru a răspunde acestor aclamaţiuni ale mulţimii, Ducele a fost nevoit să apară de mai multe ori la balcon. Alături de el se aflau ambasadorii Germaniei şi Japoniei, cari au fost şi ei ovaţionaţi.

CONTRA-AMIRALUL AMERICAN KIDD ŞI-A GĂSIT MOARTEA IN APELE PACIFICULUI

BERNA 11 (Rador). — Corespondentul Agenţiei D. N. B. transmite:

UNITED PRESS află din Washington că departamentul marinei a confirmat faptul că contr'amiralul Kidd şi-a găsit moartea, cu prilejul atacului japonez asupra bazei Pari Harbour.

Contr'amiralul Kidd comanda vasele de luptă ale flotei americane în Oceanul Pacific.

SUCCESELE JAPONEZE ÎNGRIJOREAZĂ PE SOVIETICI

ANKARA, 12 (Oriente). — Cu toate promisiunile formale date lui Litvinov de preşedintele Roosevelt că ajutorul pentru Rusia va continua să fie livrat, există la Kuibysev o puternică atmosferă de pesimism mai ales în urma puterinicilor victorii japoneze.

Se arată anume că aşa cum este angajată America va face greu faţă propriilor sale nevoi fiind cel puţin în prezent în imposibilitate de a mai da altora ajutoare efective.

ASPECTE DE GROAZĂ DIN SUCURSALA IADULUI

Lucrătorii din Leningrad se hrănesc cu nutreţuri. — Femeile taie bucăţi din cadavrele cailor spre a le mânca. — Soldaţi executaţi în massă. — Morţii din cauza foamei sunt aruncaţi într'o groapă comună.

HELSINKI 11 (Rador). — Corespondentul Agenţiei D N B anunţă:

Prizonierii sovietici au arătat starea în care se află lucrătorii din Leningradul încercuit.

Ei sunt nevoiţi să fure furajul din grajduri pentru a-l mânca. Caii cad pe stradă, slăbiţi de lipsa de hrană, şi adesea femeile taie bucăţi din cadavre spre a le lua acasă.

In piaţa Karl Marx, sunt executaţi zilnic numeroşi soldaţi.

Populaţia civilă declară adesea că situaţia actuală nu mai poate să dureze mult. Propaganda ziarelor, cari anunţă pretinse victorii sovietice şi pierderi ale germanilor, vorbind despre ajutorul ce va sosi în curând la Leningrad îmbunătăţind situaţia alimentară, nu a obţinut niciun succes.

Numeroşi oameni mor de foame şi sunt duşi în camioane şi aruncaţi într'o groapă comună.

COMUNICATUL GERMAN

BOLŞEVICII INREGISTREAZĂ MEREU GRAVE PIERDERI LA RĂSĂRIT

BERLIN 11 (Rador). — De la Marele Cartier General al Fuehrerului Inaltul Comandament german transmite următorul comunicat:

Respingând atacurile locale, s'au provocat, la Est, grave pierderi inamicului.

Forţele aeriene germane au sprijinit operaţiunile armatei prin atacuri încununate de succes, împotriva coloanelor inamice, a concentrărilor de care blindate, a poziţiilor fortificate şi a căilor de comunicaţii cu spatele frontului inamic.

In Africa de Nord, nu au avut loc ieri operaţiuni importante.

Avioane de luptă germane au risipit concentrări de care blindate şi de vehicule motorizate.

Au fost atacate un crucişător britanic şi un contratorpilor în largul coastei Africei de Nord de către avioane germane şi italiene, fiind grav avariate.

Căpitanul Muenchenberg a repurtat a 60-a sa victorie aeriană.

VASELE SOVIETICE DELA SEVASTOPOL INCENDIATE DE ARTILERIA GERMANĂ

BERLIN 11 (Rador). — Din izvor militar se află că forţele sovietice încercuite la Sebastopol au încercat, la 8 Decembrie în zadar, mai multe atacuri împotriva poziţiilor germeane.

După ce au fost respinse încercările de ieşire din încercuire ale inamicului, artileria germană a prins într'un foc eficace, vapoarele ce se aflau în portul Sebastopol.

Observatorii artileriei germane au putut vedea numeroase lovituri date în plin.

EVENIMENTELE S'AU INTORS IMPOTRIVA NOASTRĂ, — declară Radio Londra

AMSTERDAM, 11. (Rador). — Corespondentul agenţiei DNB transmite:

Cu privire la pierderi'eafiotei britanice în Pacific, Cyril Lakin a declarat Joi la microfonul postului de radiodifuziune Londra, între altele, următoarele:

La Londra efectul ştiri'or defavorabile se poate vedea când se observă ceeace se petrece în metro-uri şi în alte părţi. Am pierdut unul din vasele de luptă din cele mai moderne şi din cele mai mari „Prince of Wales" precum şi crucişetorul de luptă „Repulse" datând de 23 ani.

In alt punct, pierderea ar fi fost mai puţin dureroasă. Evenimentele s'au întors împotriva noastră. Ar fi riscant să nu se acorde toată importanta acestei pierderi. Rezultatul va fi că vom spori eforturile noastre. Am primit grele lovituri în acesti doi ani.

CERCURILE BRITANICE CRED POSIBILĂ O INVAZIE IN ANGLIA

Bătălia din Atlantic va fi defavorabilă anglo-saxonilor

STOCKHOLM, 12 (Rador). — CORESPONDENTUL AGENŢIEI „STEFANI" TRANSMITE:

CORESPONDENTUL DIN LONDRA AL ZIARULUI „ALLEHANDA" ANUNŢĂ CĂ CERCURILE BRITANICE COMPETENTE IŞI EXPRIMĂ TEMEREA CĂ IN BĂTĂLIA DIN ATLANTIC VA INCEPE O NOUĂ FAZĂ, CE VA FI DEFAVORABILĂ ANGLO-SAXONILOR.

STATELE UNITE, ADAUGĂ ZIARUL, SUNT OBLIGATE SĂ TRIMITĂ IN PACIFIC UN MARE NUMAR DE VASE DE RAZBOI ŞI DE VAPOARE COMERCIALE.

CERCURILE MENŢIONATE CRED CĂ VOR FI RELUATE BOMBARDAMENTELE MASIVE IMPOTRIVA ANGLIEI, PRECUM ŞI CĂ AR FI POSIBILĂ CHIAR O INVAZIE.

INSTITUTUL DE ARTE GRAFICE AL MUNCII, Str. Sărindar No. 5-7-9